

**RAPORT O STANIE SEKTORA UBEZPIECZEŃ
PO I KWARTALE 2012 ROKU**

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Warszawa, 5 lipca 2012 r.

Autorzy:

Edwina Urbańska (Departament Nadzoru Ubezpieczeniowego)
Tomasz Filak (Departament Nadzoru Ubezpieczeniowego)
Agnieszka Mańkowska (Departament Nadzoru Ubezpieczeniowego)
Piotr Szewczyk (Departament Nadzoru Ubezpieczeniowego)
Przemysław Grądek (Departament Monitorowania Ryzyk)
Jolanta Zwierzchowska (Departament Inspekcji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Natalia Bednarczyk (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Rafał Czajkowski (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Jadwiga Rajwer (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Ewa Szalkowska (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Edyta Zabielska (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)
Tomasz Zagórski (Departament Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych)

SŁOWA KLUCZOWE: ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, ZAKŁADY REASEKURACJI, WYPŁACALNOŚĆ

SYNTEZA

W raporcie zostały zaprezentowane podstawowe informacje dotyczące wyników finansowych podmiotów rynku ubezpieczeń i reasekuracji według stanu na koniec I kwartału 2012 r. zagregowane na podstawie kwartalnych sprawozdań finansowych i statystycznych przekazanych do organu nadzoru przez krajowe zakłady ubezpieczeń¹, obejmujące m.in. przychody i koszty działalności, strukturę aktywów i pasywów, wyniki finansowe oraz wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń. Przedstawiono także podstawowe tendencje zaobserwowane w sektorze ubezpieczeń w ciągu I kwartału 2012 r. i podjęto próbę wyjaśnienia i uzasadnienia zmian.

Sektor ubezpieczeń ogółem odnotował zysk techniczny (na poziomie wyższym o 12,29% niż w analogicznym okresie roku ubiegłego) i zysk finansowy (na poziomie wyższym o 30,31% niż w analogicznym okresie roku ubiegłego).

W dziale ubezpieczeń na życie odnotowano wzrost zysku technicznego (o blisko 4% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego). Na wynik ten wpłynął przede wszystkim wzrost składki przypisanej brutto oraz wzrost niezrealizowanych zysków z lokat. Z punktu widzenia wyników w poszczególnych grupach ubezpieczeń o wzroście wyniku technicznego w dziale I zdecydował przede wszystkim wyższy wynik w ubezpieczeniach grupy 5 oraz grupy 3.

W dziale ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wypracowany został zysk techniczny w wysokości 0,22 mld zł (wyższy o blisko 65% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku) oraz zysk finansowy netto równy 0,56 mld zł (wyższy o prawie 80% w stosunku rocznym). Na wzrost wyniku finansowego wpływ miała przede wszystkim wyższa składka zarobiona oraz wyższe dochody z lokat. Z punktu widzenia wyników w poszczególnych grupach ubezpieczeń o poprawie wyniku technicznego w dziale II zdecydowała głównie poprawa wyniku technicznego w grupach 3, 13 oraz po raz pierwszy od 2007 r. zysku w grupie 10.

W portfelu ubezpieczeń działu I dominują ubezpieczenia grupy 1, przy czym istotną część tych ubezpieczeń stanowią ubezpieczenia o charakterze inwestycyjnym. Obserwowany w latach poprzednich powrót do ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi (większy wzrost składki przypisanej w tej grupie ubezpieczeń) i stopniowe odchodzenie od ubezpieczeń o charakterze inwestycyjnym oferowanych w ramach ubezpieczeń grupy 1 (tzw. „polisolokaty” i ubezpieczeniowych produktów strukturyzowanych) został zahamowany. Najszybciej rozwijającą się grupą ubezpieczeń była w I kwartale grupa 1 (wzrost o ponad 33%), a wśród produktów tej grupy najbardziej rozwijały się krótkoterminowe produkty inwestycyjne („polisolokaty” oraz ubezpieczeniowe produkty strukturyzowane).

W dziale II nastąpił wzrost składki przypisanej w ubezpieczeniach komunikacyjnych tj. OC komunikacyjnego (grupa 10) oraz auto-casco (grupa 3), jak również wzrost składki przypisanej w ubezpieczeniach OC (grupa 13) oraz szkód spowodowanych żywiołami oraz pozostałych szkód rzeczowych (grupy 8 i 9), co w znacznej mierze wynika z licznych zmian wysokości taryf w zakresie tych ubezpieczeń, które miały miejsce w okresach poprzednich. W dziale II dominują ubezpieczenia komunikacyjne (OC i auto-casco), które stanowią 53,51% portfela ubezpieczeń bezpośrednich.

Wypłacalność sektora kształtuje się na bezpiecznym poziomie. Na dzień 31 marca 2012 r. wszystkie zakłady ubezpieczeń spełniały wymóg pokrycia marginesu wypłacalności/kapitału gwarancyjnego środkami własnymi oraz pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywami.

¹ Zakłady ubezpieczeń działu I i działu II oraz zakład reasekuracji działu II, dalej zwane zakładami ubezpieczeń

SPIS TREŚCI

1.	ZMIANY PRAWNE MAJĄCE WPŁYW NA SEKTOR UBEZPIECZENIOWY	5
2.	ANALIZA DANYCH O SEKTORZE UBEZPIECZEŃ	7
2.1.	PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO	7
2.2.	PRZYCHODY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	7
2.2.1.	PRZYCHODY Z TYTUŁU SKŁADKI PRZYPISANEJ BRUTTO	7
2.2.2.	PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	12
2.3.	KOSZTY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	13
2.3.1.	ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA WYPŁACONE	14
2.3.2.	KOSZTY DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ	16
2.3.3.	KOSZTY ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ LOKACYJNĄ	17
2.4.	WYNIKI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	18
2.4.1.	WYNIK TECHNICZNY	18
2.4.2.	WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ.....	19
2.4.3.	WYNIK FINANSOWY NETTO	19
2.5.	AKTYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	21
2.5.1.	LOKATY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ (LOKATY Z POZYCJI B AKTYWÓW)	22
2.6.	PASYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	24
2.6.1.	KAPITAŁY WŁASNE ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	24
2.6.2.	REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE BRUTTO	25
2.7.	WYPŁACALNOŚĆ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	27
3.	PLANY FINANSOWE ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ NA I KWARTAŁ 2012 R. I ICH REALIZACJA ..	30
	SPIS TABEL.....	32
	SPIS WYKRESÓW	33

1. Zmiany prawne mające wpływ na sektor ubezpieczeniowy

Odnosząc się do najważniejszych zmian prawnych dotyczących działalności ubezpieczeniowej w I kwartale 2012 r. należy wskazać w szczególności na następujące przepisy:

- **Nowelizacja ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych** (Dz.U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1153 z późn. zm.) dokonana na mocy art. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. Nr 205, poz. 1210) oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej na mocy art. 4 ww. ustawy. Zmiany te weszły w życie z dniem 11 lutego 2012 r.

Nowelizacja dotyczyła wielu zagadnień związanych z przepisami o ubezpieczeniach obowiązkowych. W szczególności, uregulowano kwestię tzw. podwójnego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, tj. sytuację, gdy na skutek przeniesienia własności pojazdu i przedłużenia się umowy ubezpieczenia, nowy właściciel będzie objęty ochroną z tytułu więcej niż jednej umowy ubezpieczenia. Zgodnie z nowymi przepisami, właścicielowi w takim przypadku przysługuje prawo wypowiedzenia automatycznie przedłużonej umowy ubezpieczenia OC w przypadku, gdy wykupił już OC w innym towarzystwie. Na mocy nowelizacji wprowadzono czternastodniowy termin, w którym zakład ubezpieczeń ma obowiązek przedstawić organowi nadzoru informacje o taryfach składek ubezpieczeniowych za ubezpieczenie obowiązkowe OC wraz z podstawą ich ustalenia. Wprowadzono także regulację umożliwiającą zakładowi ubezpieczeń żądanie odpowiedniej zmiany składki ubezpieczeniowej w przypadku, gdy ubezpieczający nie przekazał zakładowi ubezpieczeń znanych sobie okoliczności, o które zakład ubezpieczeń zapytywał przed zawarciem umowy ubezpieczenia obowiązkowego, i które pociągają za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego. W ramach nowelizacji skrócono także termin do powiadomienia zakładu ubezpieczeń o fakcie przeniesienia prawa własności pojazdu mechanicznego i o danych posiadacza, na którego przeniesiono prawo własności pojazdu (z 30 do 14 dni). Doprecyzowano także, iż umowa ubezpieczenia obowiązkowego nie może obejmować ochroną okresu poprzedzającego zawarcie umowy oraz dokonano zmiany niektórych definicji ustawowych takich jak: „pojazd historyczny”, „ubezpieczenie graniczne”, „Porozumienie Wielostronne”, czy „sygnatariusz Porozumienia Wielostronnego”.

W odniesieniu do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, przedmiotem zmian była redakcja przepisów odnoszących się do definicji reprezentanta do spraw roszczeń (art. 2 ust. 1 pkt 10), określenie i dodanie przesłanek jakie musi spełniać kandydat na ww. reprezentanta oraz określenie danych przekazywanych przez zakład ubezpieczeń do UFG dotyczących rzonego reprezentanta (art. 10a), a także dodanie do katalogu osób, które zakład ubezpieczeń ma obowiązek poinformować po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową (obok ubezpieczającego lub ubezpieczonego także poszkodowanego i uprawnionego). Ponadto, wprowadzono obowiązek przechowywania przez zakład ubezpieczeń dokumentów i informacji o zajściu ww. zdarzenia do czasu upływu terminu przedawnienia roszczeń z umowy ubezpieczenia. Na mocy nowelizacji wprowadzono także przepis, zgodnie z którym zawiadomienia i oświadczenia składane w związku z zawartą umową ubezpieczenia agentowi uznaje się za złożone zakładowi ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent ubezpieczeniowy działa (art. 16a) oraz wprowadzono przepis odnoszący się do możliwości mechanicznego odtworzenia podpisu osoby reprezentującej zakład ubezpieczeń na dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia (art. 26 ust. 1a).

- **Nowelizacja ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej** (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66 z późn. zm), na mocy art. 15 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. z 2011 r. Nr 232, poz.1378). Zmiana ta weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

Przedmiotem zmiany było dodanie ust. 3aa w art. 13 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, zgodnie z którym wprowadzona została możliwość przekazywania ubezpieczonemu informacji o których mowa w art. 13 ust. 2-3a również za pomocą środków komunikacji elektronicznej, pod warunkiem uzyskania zgody ubezpieczonego oraz opatrzeniu przekazywanych informacji bezpiecznym podpisem elektronicznym.

2. Analiza danych o sektorze ubezpieczeń

2.1. Podmioty rynku ubezpieczeniowego

Na koniec I kwartału 2012 r. zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce posiadały 62 krajowe zakłady ubezpieczeń (29 zakładów ubezpieczeń na życie oraz 33 zakłady ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych, w tym jeden zakład reasekuracji).

Wśród krajowych zakładów ubezpieczeń działalność ubezpieczeniową prowadziło 28 zakładów ubezpieczeń na życie oraz 33 zakłady pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (w tym 1 zakład reasekuracji – **PTR S.A.**). Jeden zakład ubezpieczeń – **UNIVERSUM-ZYCIE TU S.A.** znajdował się w dobrowolnej likwidacji.

Na koniec I kwartału 2012 roku łączna liczba zagranicznych zakładów ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej notyfikowanych na prowadzenie działalności na terytorium Polsce w ramach swobody świadczenia usług (w inny sposób niż przez oddział) wynosiła 558, natomiast przez oddział - 22 zakłady ubezpieczeń i 1 zakład reasekuracji z siedzibą w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

2.2. Przychody zakładów ubezpieczeń

Zakłady ubezpieczeń uzyskały w I kwartale 2012 r. przychody w wysokości 21,46 mld zł. W strukturze przychodów zakładów ubezpieczeń dominują składki przypisane brutto (76,77% przychodów ogółem) oraz niezrealizowane zyski z lokat, które wraz z przychodami z lokat (trzecia pozycja) stanowią 17,77% przychodów ogółem.

Tabela 1. Wartość głównych² rodzajów przychodów zakładów ubezpieczeń (w mld zł) oraz ich struktura w I kwartałach lat 2011 oraz 2012

Wyszczególnienie	Dział I		Dział II		Ogółem		Struktura przychodów		
	03.2011	03.2012	03.2011	03.2012	03.2011	03.2012	Dział I	Dział II	Ogółem
Składka przypisana brutto	7,65	9,43	6,38	7,05	14,02	16,47	74,07%	80,69%	76,77%
Niezrealizowane zyski z lokat	0,71	1,97	0,10	0,13	0,81	2,10	15,48%	1,44%	9,77%
Przychody z lokat	0,85	1,08	0,48	0,64	1,33	1,72	8,47%	7,32%	8,01%
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	0,09	0,05	0,44	0,41	0,52	0,46	0,38%	4,72%	2,14%
Pozostałe przychody	0,23	0,20	0,75	0,51	0,98	0,71	1,60%	5,82%	3,32%

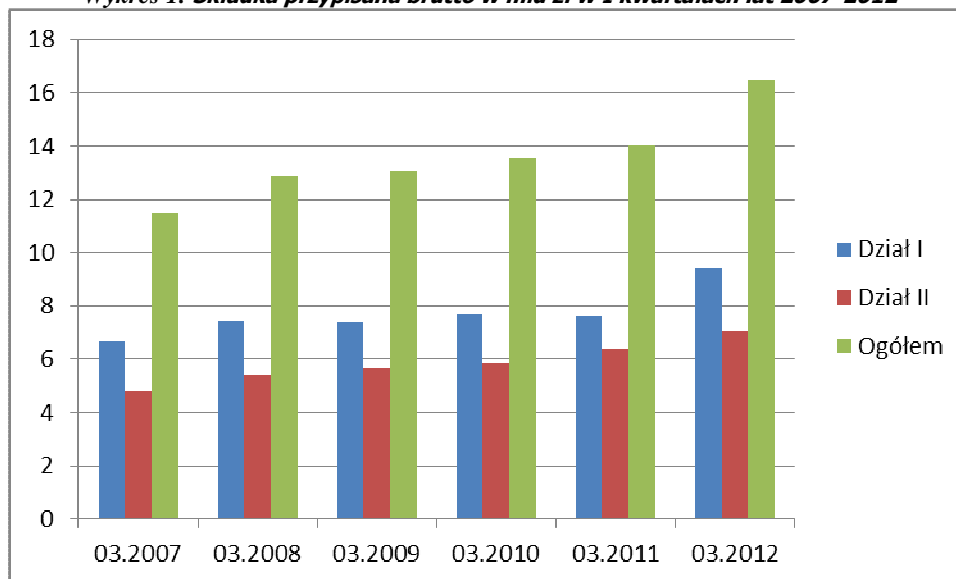
Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.2.1. Przychody z tytułu składki przypisanej brutto

W I kwartale 2012 r. składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń wyniosła 16,47 mld zł i była o 17,45% (2,45 mld zł) wyższa, niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

² Rodzaje przychodów o udziale w łącznej sumie przychodów przekraczającym 1%.

Wykres 1. Składka przypisana brutto w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Składka zakładów ubezpieczeń na życie (dział I)

W I kwartale 2012 r. składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń na życie wyniosła 9,43 mld zł, co stanowiło wzrost o 23,25% (o 1,78 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. Przedmiotowy wzrost jest największym rocznym wzrostem począwszy od danych na I kwartał 2007 r.

Wszystkie grupy ubezpieczeń działu I zanotowały w I kwartale 2012 r. wzrost wartości składki przypisanej brutto w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Największy pod względem wartości wzrost, o 1,37 mld zł, tj. o 33,38% (do 5,46 mld zł) zanotowano w grupie 1 (ubezpieczenia na życie), a następnie w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym), gdzie składka wzrosła o 12,96% i osiągnęła wartość 2,76 mld zł.

Zakłady ubezpieczeń działu I zanotowały największy kwartalny wzrost składki od I kwartału 2007 r.

Koncentracja sektora ubezpieczeń działu I³

Obserwując poziomy wskaźników Herfindahla-Hirschmana dla sektora ubezpieczeń na życie (począwszy od I kwartału 2000 r.) możemy wyróżnić dwa etapy:

1. trend spadkowy współczynnika koncentracji, który trwał do III kwartału 2007 r.,
2. stabilizacja poziomu koncentracji od III kwartału 2007 r. (średnia wartość HHI w okresie od III kwartału 2007 r. do I kwartału 2012 r. wynosiła ok. 1356 pkt).

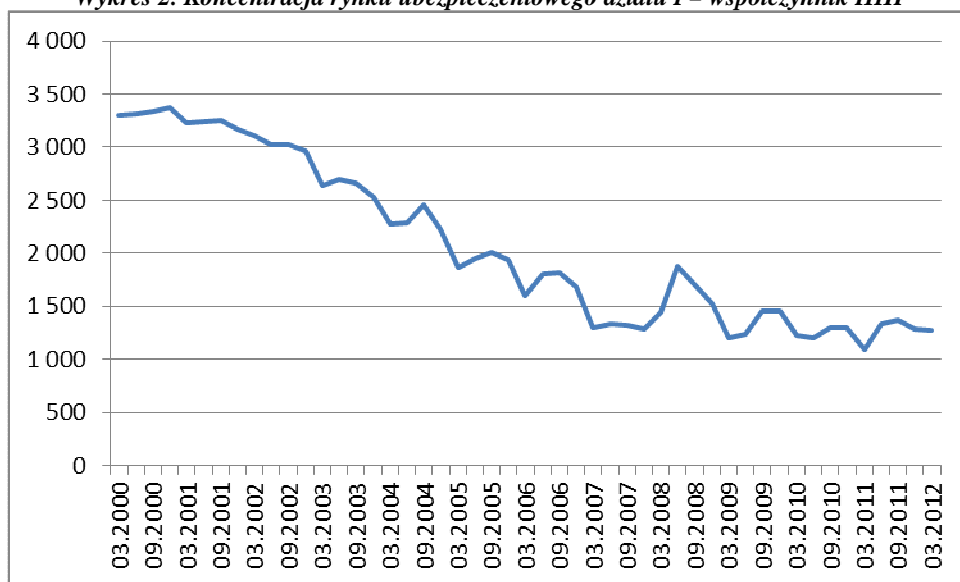
³ Wskaźnik Herfindahla – Hirschmana (HHI) to jeden z podstawowych mierników wykorzystywanych do określania poziomu koncentracji rynku. Stosowany jest głównie w USA oraz w Unii Europejskiej do wydawania zgody na połączenia / fuzje przedsiębiorstw, które po połączeniu mogłyby spowodować znaczną koncentrację rynku (lub jej znaczny wzrost). Wskaźnik ten został wyznaczony jako suma kwadratów udziałów poszczególnych zakładów ubezpieczeń w dziale mierzonych składką przypisaną brutto przemnożonych przez 10 tys. czyli:

$$HHI = 10\ 000 \cdot \sum_{i=1}^n (\text{udział w rynku zakładu ubezpieczeń}_i)^2$$

Zgodnie z wytycznymi obowiązującymi w Stanach Zjednoczonych wskaźnik HHI mniejszy niż 1 000 oznacza brak koncentracji, wskaźnik HHI z przedziału [1 000; 1 800] oznacza umiarkowaną koncentrację, natomiast jeżeli wskaźnik HHI jest większy niż 1 800 oznacza to znaczną koncentrację rynku. Wytyczne Unii Europejskiej skupiają się bardziej na ocenie zmiany wskaźnika HHI po fuzji niż na samym jego poziomie.

W związku z faktem, że poziom współczynnika HHI mieści się obecnie w przedziale między 1000 a 1800 pkt możemy mówić o umiarkowanej koncentracji rynku. Na przekroczenie poziomu 1000 pkt HHI decydujący wpływ miał udział w rynku największego zakładu ubezpieczeń **PZU ŻYCIE SA** (wartości HHI w I kwartale 2012 r. dla tego zakładu ubezpieczeń wyniosła 902 pkt).

Wykres 2. Koncentracja rynku ubezpieczeniowego działu I – współczynnik HHI

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

W dziale I ubezpieczeń nastąpił wzrost udziału 5 największych zakładów ubezpieczeń o prawie 3 p.p. Duże zmiany zaszły również na liście największych zakładów ubezpieczeń działu I. Szczególną uwagę należy zwrócić na wyniki trzech zakładów ubezpieczeń:

- **TU ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.** – wzrost udziału w rynku o 4,37p.p. w stosunku rocznym i awans na 2 pozycję z pozycji 6,
- **OPEN LIFE TU ŻYCIE S.A.** – wzrost udziału w rynku o 7,34p.p. w stosunku rocznym i awans o 26 pozycji na pozycję 3,
- **TUnŻ EUROPA SA** – zmniejszenie udziału w rynku o 5,45p.p. i spadek z pozycji 2 na pozycję 7.

W dziale I ubezpieczeń nastąpił wzrost udziału 5 największych zakładów ubezpieczeń

Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzone wielkością składki przypisanej brutto) w I kwartałach 2011 r. i 2012 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	03.2011	Zakład ubezpieczeń	03.2012
1	PZU ŻYCIE SA	26,75 %	PZU ŻYCIE SA	30,04 %
2	TUnŻ EUROPA SA	10,18 %	TU ALLIANZ ŻYCIE POLSKA S.A.	9,65 %
3	ING TUnŻ S.A.	6,89 %	OPEN LIFE TU ŻYCIE S.A.	7,34 %
4	TUnŻ WARTA Życie S.A.	6,76 %	TUnŻ WARTA S.A.	6,35 %
5	AVIVA TUnŻ S.A.	6,25 %	ING TUnŻ S.A.	6,21 %
Razem		56,81 %	Razem	59,58 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

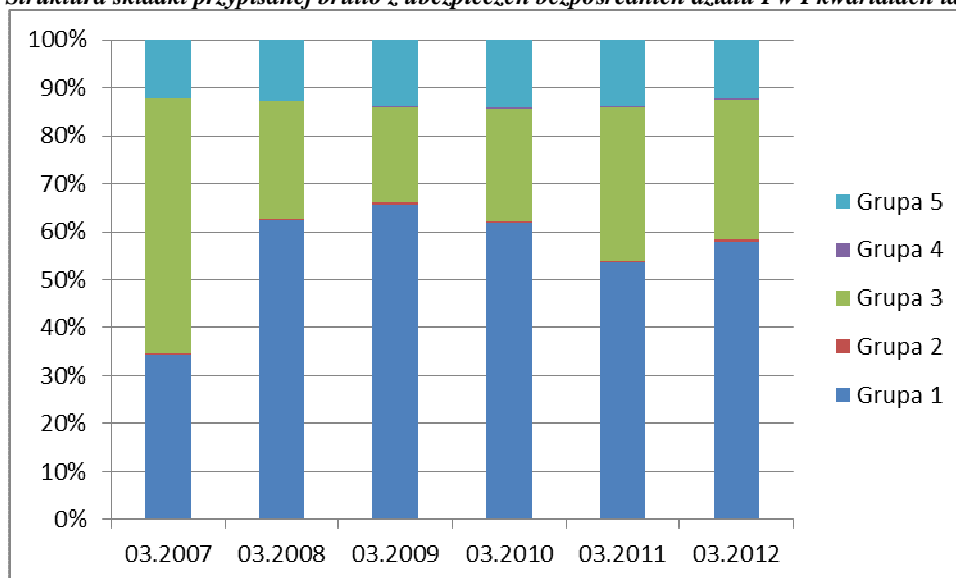
Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu I

W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu I w I kwartale 2012 r. przeważały ubezpieczenia na życie (grupa 1) stanowiące 57,97% składki przypisanej brutto działu I. Należy zaznaczyć, iż 8,14% składki przypisanej brutto w grupie 1 stanowi składka

W strukturze ubezpieczeń działu I przeważały ubezpieczenia na życie (grupa 1) stanowiące 57,97% składki działu

przypisana brutto z ubezpieczeniowych produktów strukturyzowanych⁴ (0,44 mld zł). Ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (grupa 3) stanowiły 29,26% łącznej składki, przy czym część składki przypisanej w tej grupie pochodzi z UFK lokujących środki finansowe w instrumenty strukturyzowane lub instrumenty pochodne w związku z oferowaniem ubezpieczeniowych produktów strukturyzowanych.⁵ Kolejną pozycję zajmowały uzupełniające ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 5) stanowiące 12,21% składki. Udział ubezpieczeń posagowych (grupa 2) i rentowych (grupa 4) był nieznaczny i wynosił odpowiednio: 0,30% i 0,26% składki przypisanej brutto działu I.

Wykres 3. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Analizując zmiany w strukturze składki przypisanej brutto w I kwartale 2012 r. w stosunku do analogicznego okresu 2011 r., można zauważyć wzrost udziału ubezpieczeń na życie (grupa 1) o 4,40 p.p. oraz spadek udziału ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (grupa 3) – o 2,67 p.p. Jest to odwrotna tendencja do mającej miejsce w latach 2010 – 2011, co związane jest przede wszystkim ze wzrostem konkurencyjności produktów oferowanych przez zakłady ubezpieczeń w ramach bancassurance w stosunku do lokat bankowych.

■ Składka zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych (dział II)

W I kwartale 2012 r. składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń osobowych i majątkowych wyniosła 7,05 mld zł, co stanowiło wzrost o 10,49% (0,67 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r.

Największy wzrost składki przypisanej brutto odnotowano w następujących grupach ubezpieczeń:

- w grupie 10 (OC komunikacyjne) w stosunku do roku poprzedniego o 0,24 mld zł tj. 12,32% (do 2,22 mld zł),

Składka działu II wzrosła głównie dzięki wzrostom w grupach 10 oraz 13

⁴ Ubezpieczeniowe produkty strukturyzowane stanowią najczęściej połączenie ubezpieczenia na życie i dożycie lub ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Są to produkty z gwarancją ochrony kapitału, w których zyski zależą od inwestycji w instrumenty pochodne.

⁵ Udział UFK, które lokują środki finansowe w instrumenty strukturyzowane lub instrumenty pochodne w związku z oferowaniem ubezpieczeń strukturyzowanych w łącznej kwocie aktywów UFK według stanu na dzień 31 marca 2012 r. wyniósł 7,46% i wzrósł o 5,06 p.p. w porównaniu ze stanem na 31 marca 2011 r.

- w grupie 13 (OC pozostałe) w stosunku do roku poprzedniego o 0,13 mld zł tj. 9,05% (do 0,62 mld zł),
- w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowane żywiołami) o 0,08 mld zł, tj. 7,89% (do 1,06 mld zł),
- w grupie 3 (ubezpieczenia auto-casco) o 0,07 mld zł, tj. 4,71% (do 1,47 mld zł).

Wzrost składki przypisanej brutto w ubezpieczeniu OC komunikacyjnym jest w dużej mierze spowodowany zmianami taryf składek.

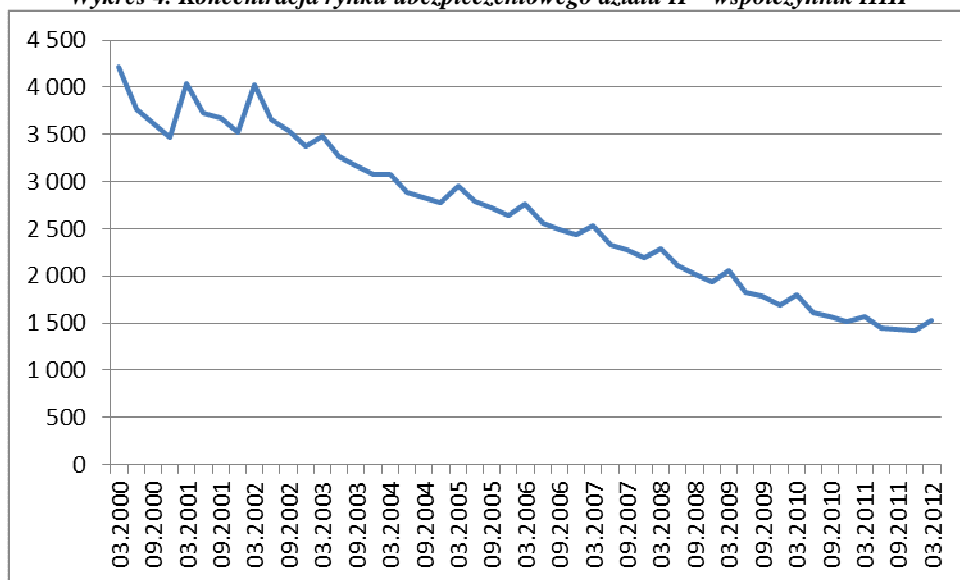
Spadek składki przypisanej brutto w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego miał natomiast miejsce w przypadku 4 grup ubezpieczeń, z czego największy miał miejsce:

- w grupie 17 (ubezpieczenia ochrony prawnej) o 0,03 mld zł, tj. 56,80% (do 0,02 mld zł),
- w grupie 16 (ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych związane z ryzykiem utraty pracy) o 0,01 mld zł, tj. 7,55% (do 0,17 mld zł).

Koncentracja sektora ubezpieczeń działu II

W dziale II począwszy od II kwartału 2002 r. do końca rozpatrywanego okresu trwa trend spadkowy koncentracji rynku. W I kwartale 2012 r. wartość współczynnika HHI wyniosła 1528,94 pkt (o ok. 260 pkt więcej niż w dziale I). Na przekroczenie poziomu 1000 pkt HHI decydujący wpływ miał udział w rynku największego polskiego ubezpieczyciela **PZU SA** (wartości HHI dla tego zakładu ubezpieczeń w I kwartale 2012 r. na poziomie 1200 pkt). Należy zauważyć, że poziom wskaźnika HHI zwiększa się w każdym I kwartale roku, co związane jest z faktem, że w kwartale tym udział **PZU SA** jest największy.

Wykres 4. Koncentracja rynku ubezpieczeniowego działu II – współczynnik HHI

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

W I kwartale 2012 r. w dziale II zaobserwowano nieznaczny spadek udziału 5 największych zakładów ubezpieczeń w rynku o 0,31 p.p. w porównaniu z poprzednim rokiem. W kolejności 5 największych zakładów ubezpieczeń zmiana nastąpiła jedynie na pozycji 5 (awans o 1 pozycję **UNIQA TU S.A.** kosztem **INTERRISK S.A. Vienna Insurance Group**).

W dziale II ubezpieczeń nastąpił spadek udziału 5 największych zakładów ubezpieczeń

Tabela 3. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzonej wielkością składki przypisanej brutto) w I kwartałach 2011 r. i 2012 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	03.2011	Zakład ubezpieczeń	03.2012
1	PZU SA	35,39 %	PZU SA	34,65 %
2	STU ERGO HESTIA S.A.	9,21 %	STU ERGO HESTIA S.A.	9,39 %
3	TUIR WARTA S.A.	8,82 %	TUIR WARTA S.A.	9,21 %
4	TU ALLIANZ POLSKA S.A.	6,91 %	TU ALLIANZ POLSKA S.A.	6,53 %
5	INTERRISK S.A. Vienna Insurance Group	4,62 %	UNIQA TU S.A.	4,85 %
Razem		64,95 %	Razem	64,64 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

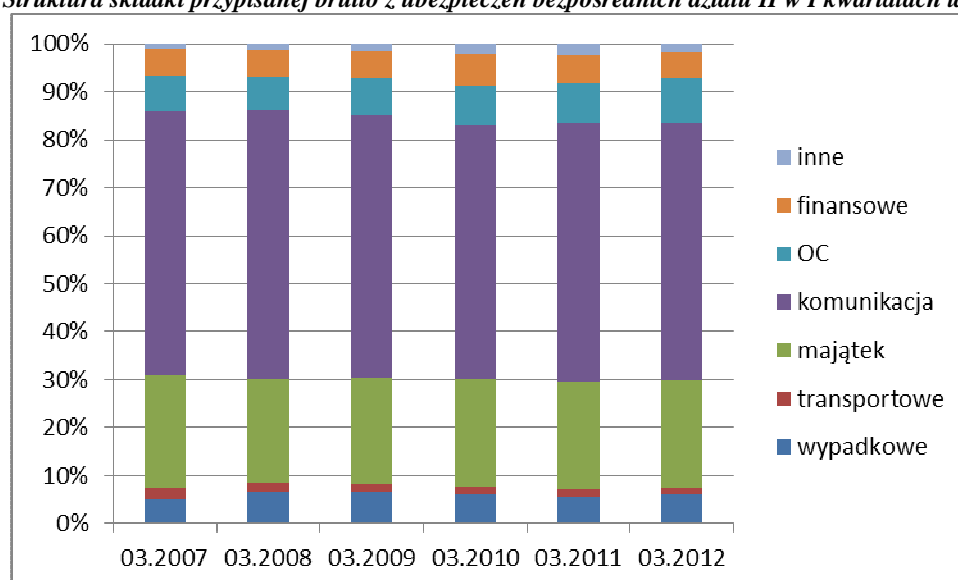
Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu II

W strukturze pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych w I kwartale 2012 r. dominowały ubezpieczenia komunikacyjne (grupa 3 i 10) stanowiące łącznie 53,51% składki przypisanej brutto działu II, przy czym udział ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych wyniósł 32,16%, natomiast ubezpieczeń auto-casco 21,35%.

Drugą pozycję zajmowały ubezpieczenia majątkowe (grupa 8 i 9), które stanowiły łącznie 22,42% składki. Na kolejnych miejscach znajdowały się pozostałe ubezpieczenia OC ogólne (grupa 11-13) o udziale 9,37%, ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 1 i 2) o udziale 6,18% oraz ubezpieczenia finansowe (grupa 14-16) o udziale 5,31%.

W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu II dominowały ubezpieczenia komunikacyjne stanowiące łącznie 53,51% składki działu

Wykres 5. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Porównując strukturę rynku ubezpieczeń bezpośrednich działu II w I kwartale 2012 r. w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. zauważamy, że największy wzrost udziału, o 1,13 p.p., zanotowały ubezpieczenia grupy 13 (ubezpieczenia OC ogólnej), a następnie grupy 10 (o 0,68 p.p.). Natomiast największy spadek dotyczył ubezpieczeń AC komunikacyjnych (grupa 3), których udział zmniejszył się o 1,07 p.p.

2.2.2. Przychody z działalności lokacyjnej

Przychody z działalności lokacyjnej, z lokat na ryzyko zakładu ubezpieczeń oraz na ryzyko ubezpieczających, w okresie I kwartału 2012 r. wyniosły 3,81 mld zł, co stanowiło wzrost o 77,93% (tj. o 1,67 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. Związane jest to przede wszystkim ze wzrostem niezrealizowanych zysków z lokat w dziale I o 175,50% z 0,71 mld zł do 1,97 mld zł. W dziale II przychody z działalności lokacyjnej wzrosły w porównaniu z I kwartałem 2011 r. o 0,19 mld zł (o 32,28%).

Wzrost przychodów z działalności lokacyjnej sektora ubezpieczeń o 77,93%

Przychody z działalności lokacyjnej z lokat z pozycji B aktywów w okresie I kwartału 2012 r. ogółem były większe o ponad 25% w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. i wyniosły 1,71 mld zł (wzrost z wartości 1,36 mld zł), w tym 55,18% tych przychodów stanowiły przychody zakładów ubezpieczeń działu I. Wartość przychodów zakładów ubezpieczeń działu I osiągnęła 0,94 mld zł, a działu II 0,77 mld zł, co oznacza w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. wzrost w obu działach odpowiednio o 20,11% i 32,28% .

W strukturze przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń ogółem dominują przychody z niezrealizowanych zysków z lokat – głównie z lokat ubezpieczeń na życie gdzie ryzyko inwestycyjne ponosi ubezpieczający (54,96%), dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu (22,61%) oraz wynik dodatni z realizacji lokat (15,72%).

Zauważalne są duże różnice pomiędzy strukturami przychodów w poszczególnych działach ubezpieczeń (co w dużej mierze związane jest ze strukturą lokat). W dziale I 64,63% stanowią przychody z niezrealizowanych zysków z lokat – głównie z lokat ubezpieczeń na życie gdzie ryzyko inwestycyjne ponosi ubezpieczający, a 17,25% przychodów pochodzi z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu (głównie przychody z dłużnych papierów wartościowych Skarbu Państwa). Przychody z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń działu II w 43,92% pochodziły z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu, a w 29,35% z wyniku dodatniego z realizacji lokat.

Tabela 4. Zestawienie przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mld zł)

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	03.2011	03.2012	Zmiana	Zmiana w %	03.2011	03.2012	Zmiana	Zmiana w %
Razem	1,56	3,05	1,48	94,83	0,58	0,77	0,19	32,28
I. Przychody z lokat	0,85	1,08	0,23	26,92	0,48	0,64	0,16	32,76
1. Przychody z lokat w nieruchomości	0,000	0,000	0,000	2,64	0,003	0,004	0,000	4,90
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	0,01	0,01	0,00	-26,10	0,00	0,01	0,01	777,89
2.1. z udziałów i akcji	0,01	0,01	0,00	-26,59	0,00	0,01	0,01	0,00
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	0,0003	0,0003	0,0000	-0,38	0,0013	0,0017	0,0004	27,41
2.3. z pozostałych lokat	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0,0000	0,0000	0,0000	0,00
3. Przychody z innych lokat finansowych	0,69	0,69	0,00	-0,33	0,37	0,40	0,03	7,02
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	0,01	0,02	0,01	162,53	0,00	0,00	0,00	-28,27
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	0,54	0,53	-0,01	-2,57	0,34	0,34	0,00	-1,09
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	0,14	0,14	0,00	-2,40	0,02	0,03	0,02	93,62
3.4. z pozostałych lokat	0,0063	0,0094	0,0031	48,83	0,0122	0,0267	0,0145	118,82
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0,01	0,00	-0,01	-90,66	0,00	0,00	0,00	112,01
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	0,13	0,37	0,24	181,84	0,10	0,22	0,12	115,92
II. Niezrealizowane zyski z lokat	0,71	1,97	1,25	175,50	0,10	0,13	0,03	29,88

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.3. Koszty zakładów ubezpieczeń

Łączne koszty zakładów ubezpieczeń były w I kwartale 2012 r. równe 20,06 mld zł. W strukturze kosztów zakładów ubezpieczeń dominują odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (45,89% łącznych kosztów). Kolejne pozycje zajmują: zmiany stanu poszczególnych rodzajów rezerw techniczno – ubezpieczeniowych brutto (stanowiące 21,45% łącznych kosztów) oraz koszty akwizycji i koszty administracji (16,84% kosztów).

Tabela 5. Wartość głównych⁶ rodzajów kosztów zakładów ubezpieczeń (w mld zł) oraz ich struktura w I kwartałach lat 2011 oraz 2012

Wyszczególnienie	Dział I		Dział II		Ogółem		Struktura kosztów		
	03.2011	03.2012	03.2011	03.2012	03.2011	03.2012	Dział I	Dział II	Ogółem
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	5,84	5,88	3,44	3,32	9,28	9,21	49,46%	40,69%	45,89%
Zmiana stanu rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający brutto	0,72	2,57	0,00	0,00	0,72	2,57	21,63%	0,00%	12,82%
Koszty akwizycji	0,86	1,10	1,24	1,38	2,10	2,48	9,22%	16,92%	12,36%
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	0,18	0,14	1,06	1,00	1,24	1,14	1,17%	12,25%	5,68%
Zmiana stanu rezerwy ubezpieczeń na życie brutto	-0,35	0,93	0,00	0,00	-0,35	0,93	7,79%	0,00%	4,62%
Koszty administracyjne	0,38	0,42	0,43	0,47	0,81	0,90	3,57%	5,81%	4,48%
Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygaśnięte brutto	0,02	-0,01	0,86	0,81	0,89	0,80	-0,08%	9,86%	3,97%
Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	0,11	0,03	0,03	0,57	0,14	0,60	0,22%	7,03%	2,99%
Niezrealizowane straty na lokatach	0,57	0,42	0,09	0,09	0,66	0,52	3,57%	1,11%	2,57%
Podatek dochodowy	0,17	0,19	0,08	0,13	0,25	0,31	1,58%	1,55%	1,57%
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	0,05	0,05	0,36	0,24	0,41	0,29	0,45%	2,88%	1,44%
Koszty działalności lokacyjnej	0,18	0,15	0,15	0,09	0,34	0,23	1,22%	1,05%	1,15%
Pozostałe koszty	0,03	0,02	0,08	0,07	0,12	0,09	0,17%	0,80%	0,43%

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

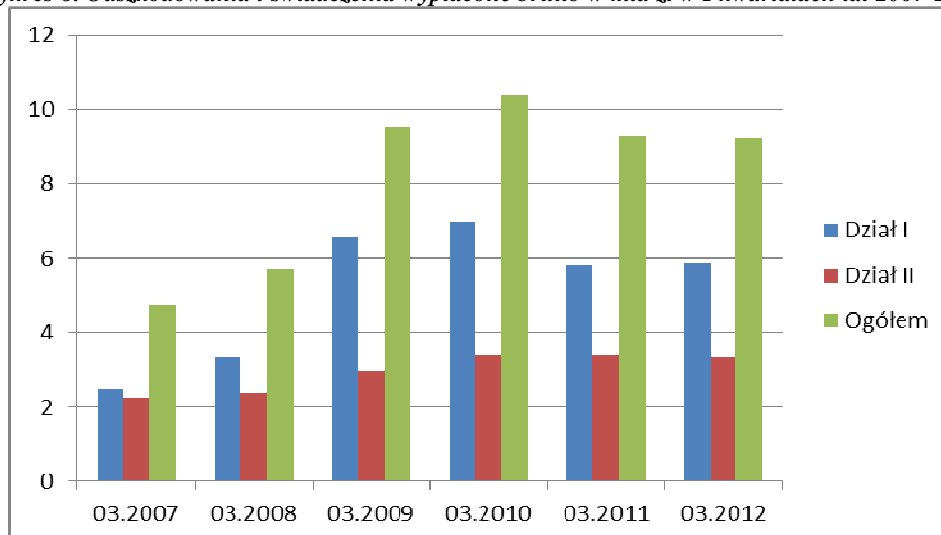
2.3.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone

Główną pozycję kosztów zakładów ubezpieczeń stanowiły koszty związane z wypłatą odszkodowań i świadczeń wynikających z umów ubezpieczenia. W I kwartale 2012 r. zakłady ubezpieczeń wypłaciły w ujęciu brutto 9,21 mld zł odszkodowań i świadczeń wraz z kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów. Wartość ta nieznacznie spadła (o 0,73%, czyli o 0,07 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r.

Zakłady ubezpieczeń zanotowały spadek wielkości wypłaconych odszkodowań i świadczeń

⁶ Rodzaje kosztów o udziale w łącznej sumie kosztów przekraczającym 1%.

Wykres 6. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Odszkodowania i świadczenia wypłacone zakładów ubezpieczeń na życie

W dziale I w I kwartale 2012 r. zostały wypłacone świadczenia brutto w wysokości 5,88 mld zł (63,90% łącznych świadczeń brutto sektora ubezpieczeń), czyli o 0,77% (o 0,05 mld zł) więcej niż w I kwartale poprzedniego roku. Na wzrost wartości świadczeń miały wpływ głównie wyższe wypłaty świadczeń w ramach grupy 3 (wzrost do 1,45 mld zł, tj. 4,91%). Z drugiej strony nastąpił spadek o 0,79% wielkości wypłaconych świadczeń w ramach grupy 1 do poziomu 3,95 mld zł.

Wartość wypłaconych świadczeń w dziale I wzrosła o niecałe 1%

■ Odszkodowania i świadczenia wypłacone zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

W dziale II odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w I kwartale 2012 r. wyniosły 3,32 mld zł i w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. spadły o 3,29%. Wzrost wypłaconych odszkodowań i świadczeń odnotowało 19 zakładów ubezpieczeń, zaś 14 zakładów zanotowało spadek.

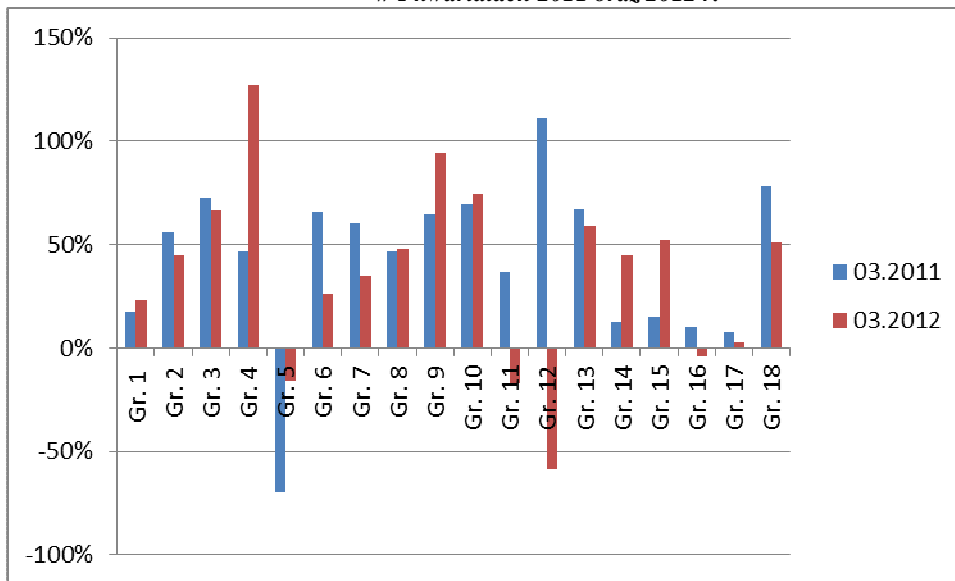
Na spadek odszkodowań i świadczeń w dziale II znaczący wpływ miały odszkodowania i świadczenia wypłacone przede wszystkim w związku z ubezpieczeniami grupy 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami) oraz grupy 3 (auto-casco). Z kolei największy wzrost wypłat zanotowano w grupie 9 (ubezpieczenie pozostałych szkód rzeczowych) oraz grupie 10 (OC posiadaczy pojazdów mechanicznych).

Głównie poprawa wyników w grupach 8 oraz 3 spowodowała spadek wartości wypłaconych świadczeń w dziale II wzrosła o 3,29%.

Wskaźnik szkodowości na udziale własnym

Wskaźnik szkodowości na udziale własnym wskazuje, jaką część składki zarobionej zakład ubezpieczeń przeznaczają na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia. Wskaźnik szkodowości na udziale własnym działu II w pierwszym kwartale 2012 r. wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku z 60,47% do 62,85%, tj. o 2,38 p.p. Oznacza to, iż zakłady ubezpieczeń tego działu przeznaczyły na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia blisko 63% składki zarobionej na udziale własnym. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości w poszczególnych grupach ubezpieczeń przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w I kwartałach 2011 oraz 2012 r.

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.3.2. Koszty działalności ubezpieczeniowej

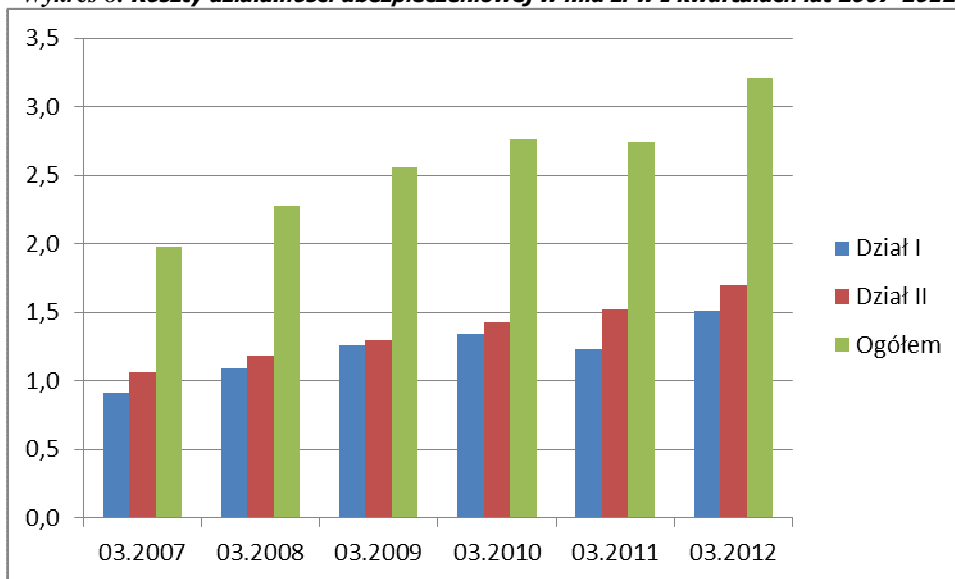
Znaczącą pozycję wśród wydatków zakładów ubezpieczeń zajmują koszty działalności ubezpieczeniowej, które obejmują koszty akwizycji, koszty administracyjne oraz prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów.

W I kwartale 2012 r. koszty działalności ubezpieczeniowej, po uwzględnieniu otrzymanych prowizji reasekuracyjnych, osiągnęły wartość 3,21 mld zł, co stanowiło wzrost o 16,68%, tj. o 0,46 mld zł w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 22 zł z każdych 100 zł składki zarobionej na udziale własnym, przy czym w ubezpieczeniach na życie koszty wyniosły około 16,2 zł, natomiast w ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych około 31,5 zł. Łącznie koszty administracyjne i akwizycji wyniosły w I kwartale 2012 r. 3,38 mld zł i wzrosły w porównaniu z I kwartałem 2011 r. o 15,99% tj. o 0,47 mld zł.

Koszty działalności ubezpieczeniowej (obejmujące koszty akwizycji i koszty administracyjne) wzrosły o 16,68%

Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 22 zł z każdych 100 zł składki

Wykres 8. Koszty działalności ubezpieczeniowej w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012

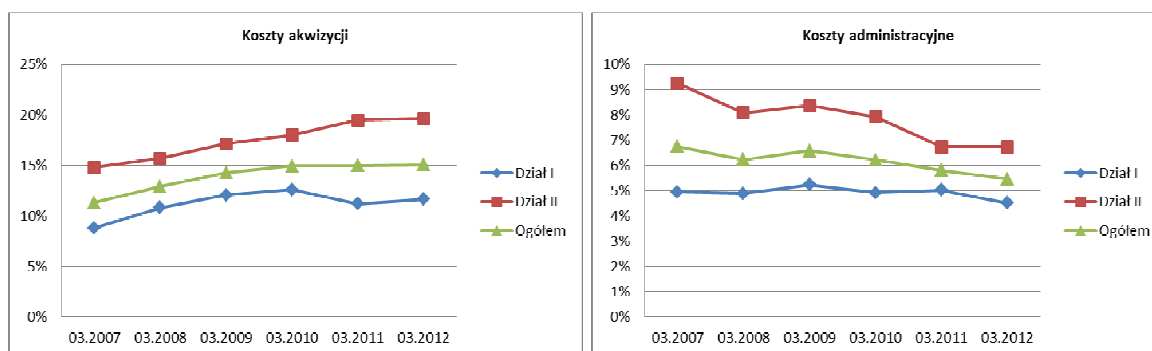

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Koszty akwizycji obejmują m.in. wszelkie koszty związane z zawieraniem i odnawianiem umów ubezpieczenia (np. prowizje agencyjne, koszty badań lekarskich, koszty ekspertyz). Obejmują również płacone cedentom prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach. W I kwartale 2012 r. koszty akwizycji w zakładach ubezpieczeń ogółem osiągnęły kwotę 2,48 mld zł i były wyższe o 18,14% (tj. o 0,38 mld zł) w stosunku do I kwartału 2011 r. Koszty akwizycji łącznie stanowiły 15,05% składki przypisanej brutto sektora ubezpieczeń. Koszty akwizycji w dziale I wyniosły 1,10 mld zł (wzrost roczny o 28,16%) i stanowiły 11,64% składki przypisanej brutto działu I. W dziale II koszty te wyniosły 1,38 mld zł (wzrost o 11,24%) i stanowiły 19,62% składki przypisanej brutto działu II.

Koszty administracyjne obejmują koszty zarządu i administracji oraz ogólne koszty dotyczące działalności ubezpieczeniowej, takie jak: koszty utrzymania biur, koszty usług obcych, wynagrodzenia, koszty zużycia energii itp. Koszty administracyjne sektora ubezpieczeń w I kwartale 2012 r. wyniosły 0,90 mld zł (wzrost roczny o 10,44%), w tym 0,42 mld zł w dziale I oraz 0,47 mld zł w dziale II. Koszty te ogółem stanowiły 5,46% składki przypisanej brutto sektora ubezpieczeń. Udział kosztów administracyjnych w składce przypisanej brutto działu I wynosi 4,50%, a działu II 6,73%.

Wykres 9. Kształtowanie się poziomów kosztów akwizycji i administracji w I kwartałach lat 2007-2012

2.3.3. Koszty związane z działalnością lokacyjną

Koszty związane z działalnością lokacyjną wszystkich zakładów ubezpieczeń w I kwartale 2012 r. wyniosły 0,75 mld zł, co stanowiło spadek o blisko 25% w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r., kiedy to osiągnęły wartość 1,00 mld zł.

Koszty działalności lokacyjnej spadły o blisko 25%

W dziale I koszty te osiągnęły 0,57 mld zł (spadek z poziomu 0,76 mld zł w I kwartale 2011 r.). Spadek ten związany jest przede wszystkim ze spadkiem niezrealizowanych strat na lokatach przede wszystkim w ubezpieczeniach z grupy 3 i 1 oraz spadkiem ujemnego wyniku z realizacji lokat. Zmniejszenie się kosztów działalności lokacyjnej związane jest przede wszystkim z takimi aktywami jak: papiery wartościowe Skarbu Państwa, jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych oraz instrumenty pochodne. W dziale II koszty działalności lokacyjnej wyniosły 0,18 mld zł (spadek o 0,06 mld zł).

Koszty związane z działalnością lokacyjną z lokat z pozycji B aktywów w I kwartale 2012 r. były niższe o 21,25% w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. i wyniosły 0,31 mld zł (spadek z 0,40 mld zł). Koszty te dla zakładów ubezpieczeń działu I osiągnęły w I kwartale 2012 r. wartość 0,13 mld zł. W porównaniu z wartością uzyskaną w roku poprzednim zanotowano spadek tych kosztów o 14,42%, czyli o 0,02 mld zł.

- W strukturze kosztów związanych z działalnością lokacyjną ogółem dominują niezrealizowane straty na lokatach, które stanowiły 69,07% kosztów oraz wynik ujemny z realizacji lokat, który stanowił 23,71%.
- Rozpatrując z kolei strukturę kosztów związanych z działalnością lokacyjną ogółem wg rodzajów lokat (z pozycji B aktywów) należy zauważyć, że w kosztach tych dominują koszty wynikające z instrumentów pochodnych (31,83%).

Tabela 6. Zestawienie kosztów związanych z działalnością lokacyjną zakładów ubezpieczeń (w mld zł)

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	03.2011	03.2012	Zmiana	Zmiana w %	03.2011	03.2012	Zmiana	Zmiana w %
Razem	0,76	0,57	-0,19	-24,72	0,24	0,18	-0,06	-25,78
I. Koszty działalności lokacyjnej	0,18	0,15	-0,04	-21,00	0,15	0,09	-0,07	-43,89
1. Koszty utrzymania nieruchomości	0,0004	0,0010	0,0006	162,28	0,0027	0,0027	0,0000	-1,06
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	0,02	0,03	0,00	4,67	0,02	0,02	0,00	14,69
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	0,00	0,01	0,01	3631,72	0,00	0,00	0,00	-96,27
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	0,16	0,11	-0,05	-29,92	0,13	0,07	-0,06	-49,80
II. Niezrealizowane straty na lokatach	0,57	0,42	-0,15	-25,91	0,09	0,09	0,01	6,51

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

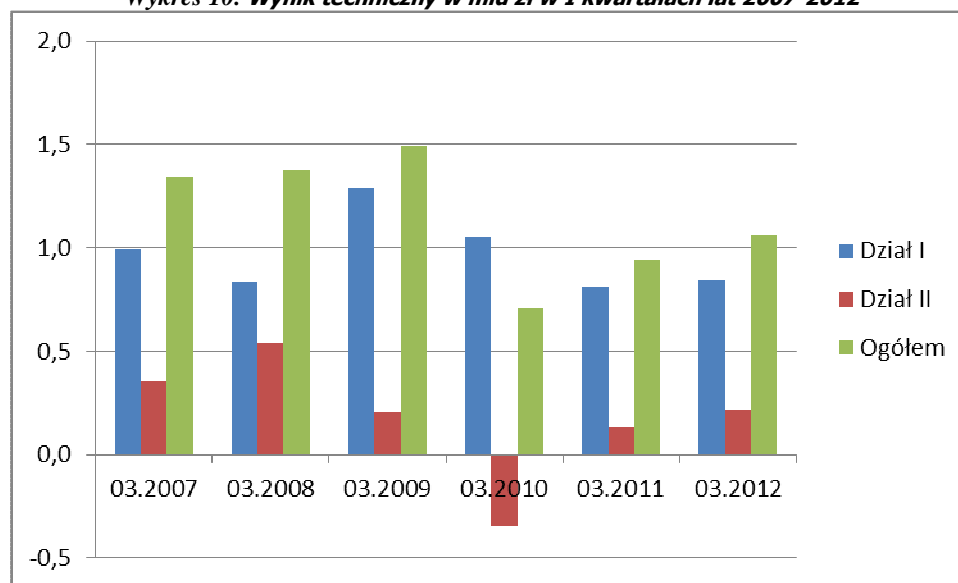
2.4. Wyniki zakładów ubezpieczeń

2.4.1. Wynik techniczny

W I kwartale 2012 r. zakłady ubezpieczeń odnotowały zysk techniczny na poziomie 1,06 mld zł (wzrost o 12,29%, tj. o 0,12 mld zł w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego). W okresie tym w dziale ubezpieczeń na życie zysk techniczny wyniósł 0,84 mld zł (wzrost o 3,82%), a w dziale ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych zysk wyniósł 0,22 mld zł (wzrost o 64,57%).

W obu działach ubezpieczeń wykazany został zysk techniczny.

Wykres 10. Wynik techniczny w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Wynik techniczny zakładów ubezpieczeń na życie

W I kwartale 2012 r. dodatni wynik techniczny liczony dla wszystkich zakładów ubezpieczeń działu I został wypracowany we wszystkich grupach ubezpieczeń na życie. Największy zysk techniczny, w wysokości 0,39 mld zł, odnotowano w grupie 5, a następnie w grupie 1, w której wyniósł 0,28 mld zł.

W wszystkich grupach ubezpieczeń w dziale I wypracowany został dodatni wynik techniczny.

■ Wynik techniczny zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

Istotna poprawa wyniku technicznego nastąpiła w grupie 3 i 10, w których osiągnięty został zysk techniczny. Zysk techniczny w grupie 10, pierwszy od 2007 r., związany jest przede wszystkim z dokonanymi zmianami taryf składek w ubezpieczeniach

komunikacyjnych. Z kolei zakłady ubezpieczeń działu II traciły głównie na działalności w grupie 9, co związane jest ze wzrostem wypłacanych odszkodowań i świadczeń w ubezpieczeniach pozostałych szkód rzeczowych w związku z przymrozkami mającymi miejsce na początku 2012 r.

2.4.2. Wynik z działalności lokacyjnej

Należy zauważyć, że w przypadku zakładów ubezpieczeń na życie działalność lokacyjna jest ujęta w technicznym rachunku ubezpieczeń, więc omawiany powyżej wynik techniczny tego działu, prezentuje zarówno wynik z działalności ubezpieczeniowej, jak i lokacyjnej.

Wynik z działalności lokacyjnej ogółem wynosił w I kwartale 2012 r. 3,07 mld zł, czyli o 1,92 mld zł więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zakłady ubezpieczeń działu I oraz działu II wykazały z działalności lokacyjnej zysk, odpowiednio 2,48 mld zł i 0,59 mld zł.

Tabela 7. Zestawienie przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mld zł)

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	03.2011	03.2012	Zmiana	Zmiana w %	03.2011	03.2012	Zmiana	Zmiana w %
Wynik z działalności lokacyjnej	0,81	2,48	1,67	207,10	0,34	0,59	0,25	72,71
Przychody z działalności lokacyjnej	1,56	3,05	1,48	94,83	0,58	0,77	0,19	32,28
Koszty związane z działalnością lokacyjną	0,76	0,57	-0,19	-24,72	0,24	0,18	-0,06	-25,78

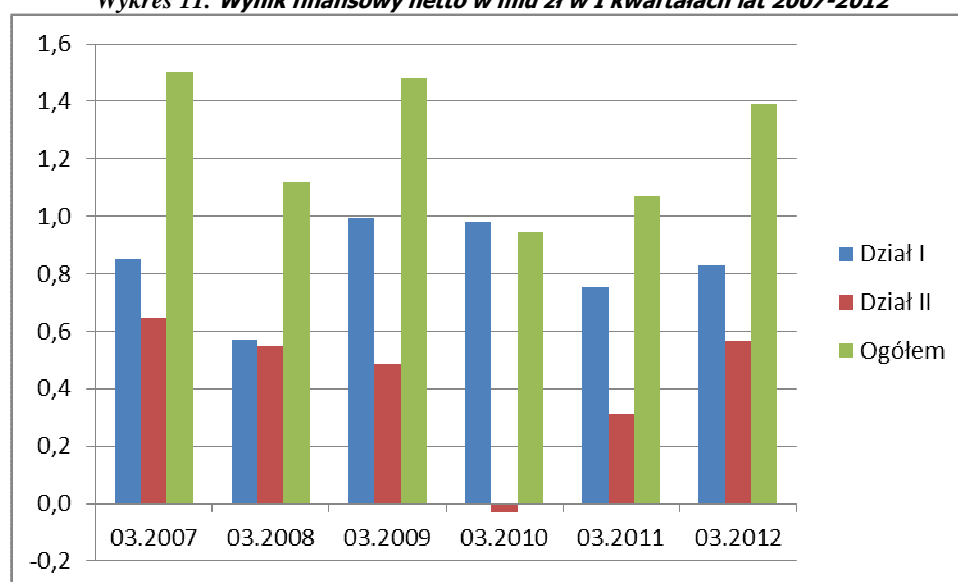
Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.4.3. Wynik finansowy netto

Wynik finansowy netto sektora ubezpieczeń w I kwartale 2012 r. wyniósł 1,39 mld zł i zwiększył się o 30,31% tj. o 0,32 mld zł w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. Wynik finansowy netto działu I wyniósł 0,83 mld zł i w porównaniu z I kwartałem poprzedniego roku wzrósł o 9,72%. W dziale II wynik finansowy netto osiągnął wartość 0,56 mld zł i w odniesieniu do I kwartału 2011 r. zanotował on wzrost aż o 79,91%.

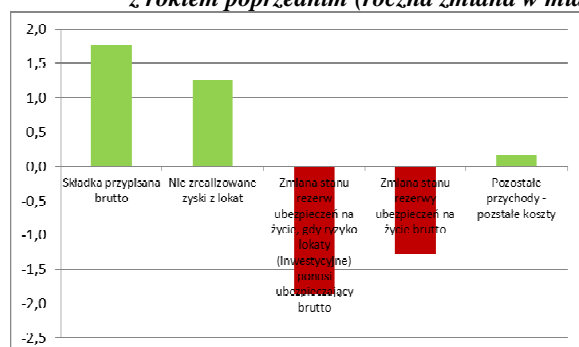
Sektor ubezpieczeń wykazał wyższy zysk finansowy.

Wykres 11. Wynik finansowy netto w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

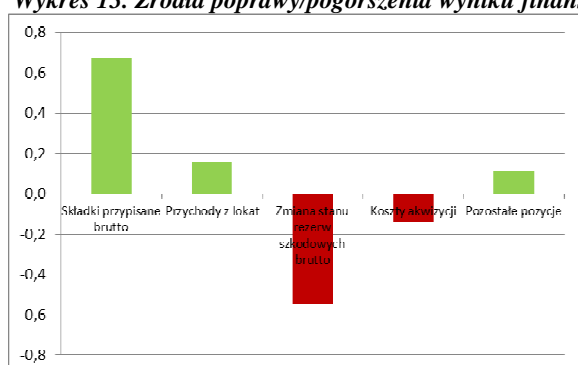
Wykres 12. Źródła poprawy/pogorszenia wyniku finansowego netto w dziale I w I kwartale 2012 r. w porównaniu z rokiem poprzednim (roczna zmiana w mld zł)

W dziale I na wynik finansowy w I kwartale 2012 r. (wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem), wpłynęły przede wszystkim wzrost składki przypisanej brutto, wzrost niezrealizowanych zysków z lokat oraz wzrost zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Wykres 13. Źródła poprawy/pogorszenia wyniku finansowego w dziale II w I kwartale 2011 r. i 2012 r.

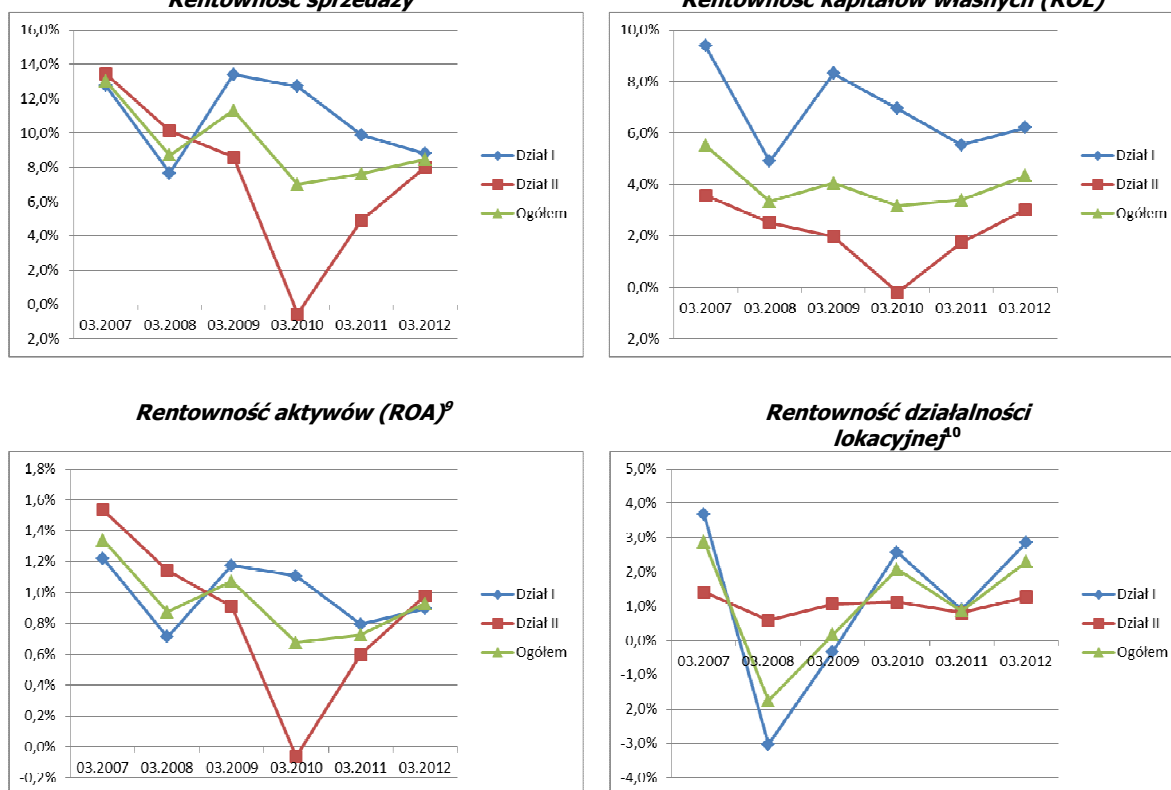
W dziale II na wzrost zysku finansowego w I kwartale 2012 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, wpłynął głównie wzrost składki zarobionej oraz wzrost przychodów z lokat, pomimo wyższej zmiany stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto i kosztów akwizycji.

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Wskaźniki rentowności

Wskaźniki rentowności obrazują relacje zachodzące pomiędzy wynikami finansowymi zakładu ubezpieczeń w odniesieniu do różnych kategorii ekonomicznych, mają więc za zadanie ocenę zysku osiągniętego z poniesionych nakładów. Wskaźniki rentowności określają wielkość wyniku finansowego (brutto lub netto) przypadającą na jednostkę zaangażowanych w zakładzie ubezpieczeń kapitałów własnych, aktywów ogółem czy składki przypisanej brutto. W przypadku odnotowanego zysku określają stopę zwrotu ze środków będących w dyspozycji zakładu ubezpieczeń bądź z działalności ubezpieczeniowej.

Wykres 14. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w I kwartałach lat 2007 – 2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.5. Aktywa zakładów ubezpieczeń

Wartość aktywów zakładów ubezpieczeń na koniec I kwartału 2012 r. wyniosła 154,47 mld zł i wzrosła w porównaniu z I kwartałem 2011 r. o 2,79%, tj. o 4,19 mld zł.

- Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie, równe 95,10 mld zł, spadły o 1,06% (tj. o 1,02 mld zł) w porównaniu z I kwartałem 2011 r.,
- W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość aktywów wyniosła 59,37 mld zł, co w porównaniu z I kwartałem 2011 r. stanowi wzrost o 9,62% tj. o 5,21 mld zł.

Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie zmniejszyły się, natomiast aktywa zakładów ubezpieczeń majątkowych zwiększyły się

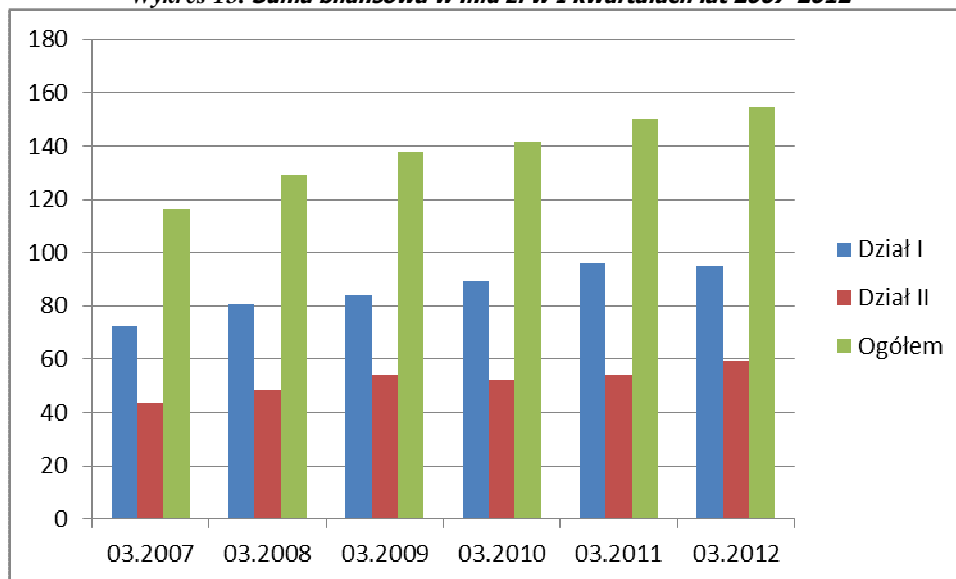
⁷ Wskaźnik informuje o udziale wyniku finansowego netto w wartości składki przypisanej brutto.

⁸ Wskaźnik będący relacją wyniku finansowego netto do wartości kapitałów własnych.

⁹ Wskaźnik stanowi relację wyniku finansowego netto do wartości aktywów.

¹⁰ Wskaźnik wykazuje wyrażoną procentowo relację dochodów z lokat do średniej wartości lokat bilansowych.

Wykres 15. Suma bilansowa w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Główną pozycją aktywów zakładów ubezpieczeń działu I i działu II są lokaty (pozycja B aktywów), stanowiące 63,03% sumy bilansowej oraz aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający, których udział w sumie bilansowej wynosi 25,93%.

Tabela 8. Główne pozycje aktywów zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	03.2008	03.2009	03.2010	03.2011	03.2012
Dział I					
Lokaty (poz. B aktywów)	43 404,47	54 422,88	50 604,04	51 652,84	49 442,35
Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	33 581,32	25 302,41	34 348,42	39 642,54	40 048,94
Należności	973,55	939,80	1 230,43	1 243,45	1 191,48
Suma bilansowa	80 531,62	84 022,13	89 320,17	96 120,11	95 104,18
Dział II					
Lokaty (poz. B aktywów)	41 697,10	46 103,09	43 501,04	43 677,34	47 915,69
Należności	3 788,06	4 132,16	4 761,33	5 539,98	6 255,76
Suma bilansowa	48 667,45	54 001,78	52 367,00	54 158,19	59 367,09
Ogółem					
Lokaty (poz. B aktywów)	85 101,57	100 525,96	94 105,08	95 330,19	97 358,04
Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	33 581,32	25 302,41	34 348,42	39 642,54	40 048,94
Należności	4 761,61	5 071,96	5 991,76	6 783,43	7 447,24
Suma bilansowa	129 199,07	138 023,92	141 687,18	150 278,30	154 471,27

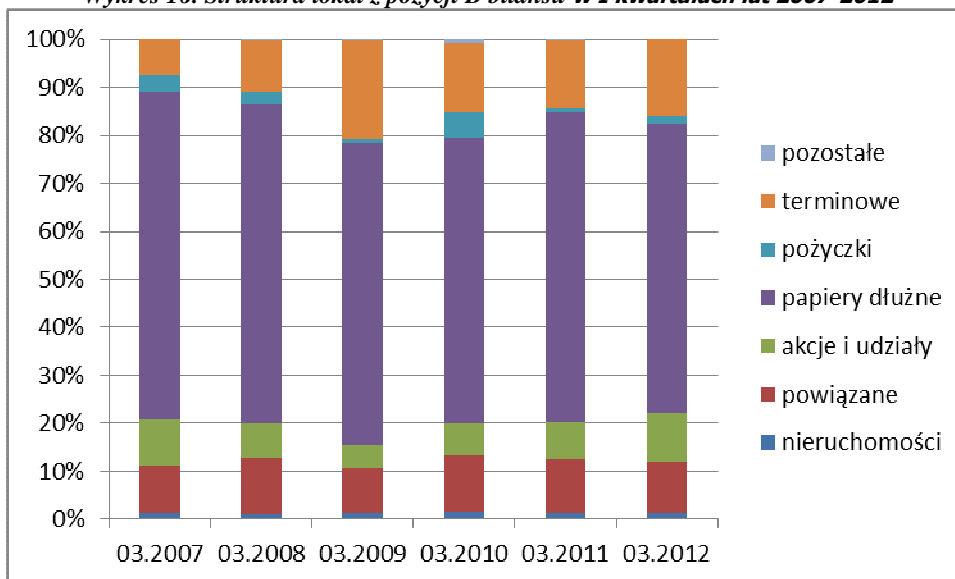
Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.5.1. Lokaty zakładów ubezpieczeń (lokaty z pozycji B aktywów)

Wartość lokat z pozycji B aktywów zakładów ubezpieczeń na koniec I kwartału 2012 r. wyniosła 97,36 mld zł, co w porównaniu z I kwartałem 2011 r. stanowi wzrost o 2,13%, tj. o 2,03 mld zł. Główną pozycją w strukturze lokat stanowią dłużne papiery wartościowe (głównie dłużne papiery wartościowe Skarbu Państwa) i depozyty bankowe, których udział wynosi odpowiednio: 60,38% oraz 15,85%.

W strukturze lokat zakładów ubezpieczeń dominują dłużne papiery wartościowe i depozyty bankowe.

Wykres 16. Struktura lokat z pozycji B bilansu w I kwartałach lat 2007-2012

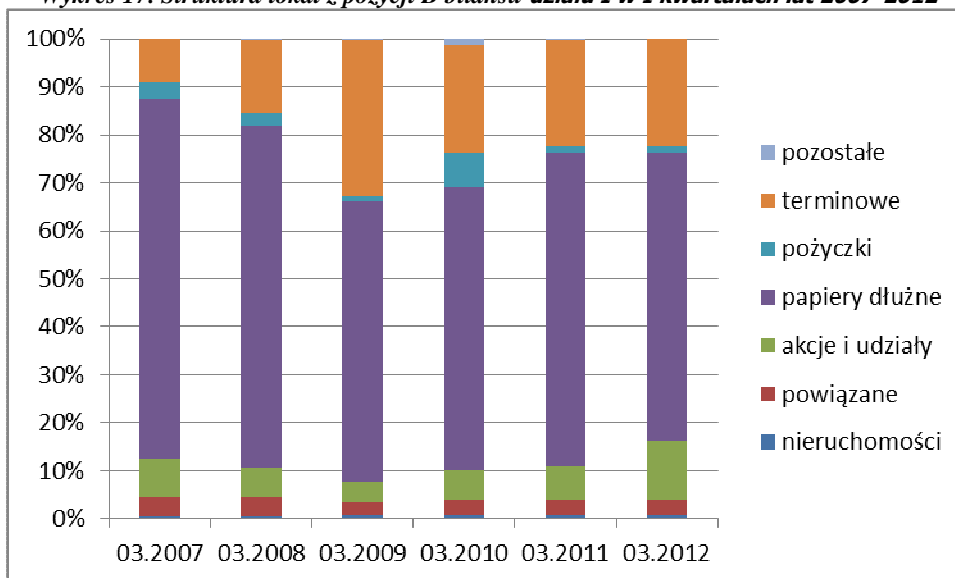

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

W zakładach ubezpieczeń na życie, na koniec I kwartału 2012 r., lokaty z pozycji B aktywów wynosiły 49,44 mld zł, co oznacza, że w stosunku do stanu na koniec I kwartału 2011 r. zmniejszyły się o 4,28%, tj. o 2,21 mld zł.

Udział lokat B w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu I wyniósł 51,99%, a udział aktywów netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający wyniósł 42,11%.

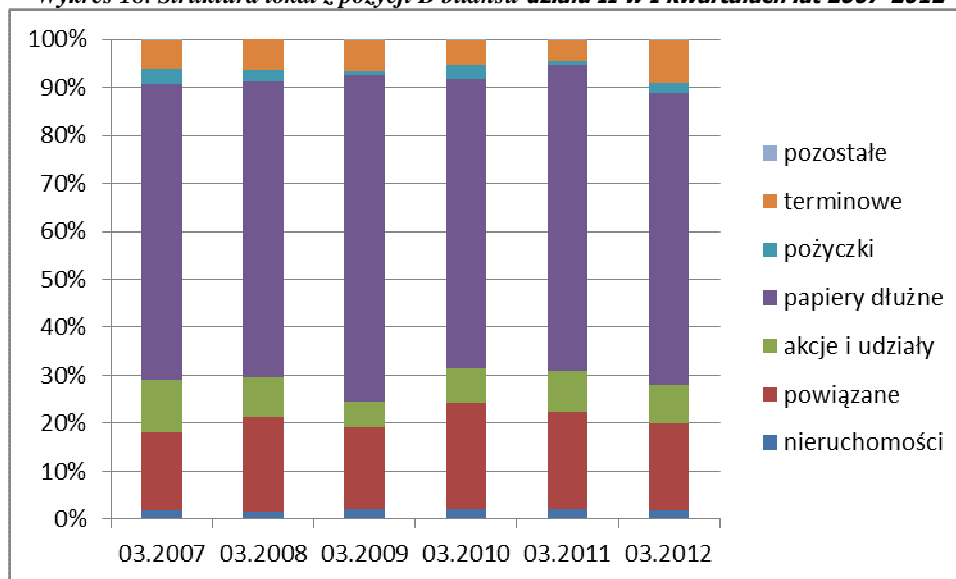
Wykres 17. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość lokat na koniec I kwartału 2012 r. wyniosła 47,92 mld zł, co stanowi wzrost w porównaniu z I kwartałem 2011 r. o 9,70%, tj. o 4,24 mld zł.

Wykres 18. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.6. Pasywa zakładów ubezpieczeń

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowią rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia oraz kapitały własne. Udział rezerw techniczno – ubezpieczeniowych na udziale własnym w sumie bilansowej na koniec I kwartału 2012 r. wyniósł 69,91%, natomiast kapitały własne stanowiły 21,58% wartości sumy bilansowej.

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowią rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe brutto oraz kapitały własne

Tabela 9. Główne pozycje pasywów zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	03.2008	03.2009	03.2010	03.2011	03.2012
Dział I					
Kapitały własne	12 000,59	12 405,40	14 675,40	14 048,40	13 942,35
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	65 659,68	69 081,00	71 548,44	77 662,54	76 525,99
Udział reasekuratorów w rezerwach	673,99	1 580,83	1 379,55	1 479,17	1 084,95
Zobowiązania i fundusze specjalne	1 798,42	1 425,87	1 227,42	2 290,92	2 897,83
Suma bilansowa	80 531,62	84 022,14	89 320,17	96 120,11	95 104,19
Dział II					
Kapitały własne	22 106,72	24 778,41	16 184,09	18 112,98	19 397,72
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	25 298,18	27 737,64	30 016,69	33 827,70	37 669,78
Udział reasekuratorów w rezerwach	3 136,87	3 207,11	3 346,76	4 542,86	5 120,24
Zobowiązania i fundusze specjalne	2 258,18	2 855,56	7 591,86	4 420,68	4 319,38
Suma bilansowa	48 667,45	54 001,78	52 367,00	54 158,19	59 367,09
Ogółem					
Kapitały własne	34 107,31	37 183,82	30 859,49	32 161,38	33 340,07
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	90 957,86	96 818,64	101 565,12	111 490,24	114 195,77
Udział reasekuratorów w rezerwach	3 810,87	4 787,94	4 726,31	6 022,03	6 205,19
Zobowiązania i fundusze specjalne	4 056,61	4 281,43	8 819,28	6 711,60	7 217,22
Suma bilansowa	129 199,07	138 023,92	141 687,18	150 278,30	154 471,28

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.6.1. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń

Wartość kapitałów własnych zakładów ubezpieczeń na koniec I kwartału 2012 r. wyniosła 33,34 mld zł i w odniesieniu do poprzedniego roku zwiększyła się o 3,66%, tj. o 1,18 mld zł.

Wartość kapitałów własnych spadła w dziale I oraz wzrosła w dziale II

- Wartość kapitałów własnych **zakładów ubezpieczeń na życie** na koniec I kwartału 2012 r. wyniosła 13,94 mld zł i w odniesieniu do poprzedniego roku

ich wartość zmniejszyła się o 0,75%, tj. o 0,11 mld zł. Poziom kapitałów własnych kształtuje się na poziomie 14,66% sumy bilansowej.

- Wartość kapitałów własnych **zakładów pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych** na koniec I kwartału 2012 r. wyniosła 19,40 mld zł. Kapitały te wzrosły o 1,28 mld zł, tj. 7,09% w stosunku do poprzedniego roku. Wielkość kapitałów własnych stanowi 32,67% wartości pasywów.

W I kwartale 2012 r. zostały wydane 2 decyzje w sprawie wyrażenia zgody na zmianę statutów w zakresie podwyższenia kapitału zakładowego.

■ Bezpośrednie inwestycje zagraniczne

Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń na koniec I kwartału 2012 r. wyniosła 4,48 mld zł (2,01 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu I oraz 2,47 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu II), co stanowiło 76,91% łącznych kapitałów podstawowych sektora ubezpieczeń (odpowiednio: 68,97% w dziale I oraz 84,86% w dziale II). Ze względu na pochodzenie kapitału zagranicznego, wśród inwestorów z 11 krajów dominuje kapitał austriacki wynoszący 32,42% (inwestycje o łącznej wartości 1,45 mld zł). Wysoki jest również udział kapitału niemieckiego (łącznie 0,99 mld zł, co stanowi 22,10% wartości inwestycji zagranicznych).

W I kwartale 2012 r. działalność ubezpieczeniową prowadziło 45 zakładów ubezpieczeń z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego¹¹ oraz 16 zakładów ubezpieczeń z przeważającym udziałem kapitału krajowego¹².

2.6.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto zakładów ubezpieczeń na koniec I kwartału 2012 r. wyniosła 114,20 mld zł i w porównaniu z I kwartałem 2011 r. wzrosła o 2,43%, tj. o 2,71 mld zł.

■ Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zakładów ubezpieczeń na życie

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto zakładów ubezpieczeń na życie na koniec I kwartału 2012 r. wyniosła 76,53 mld zł. W porównaniu z I kwartałem 2011 r. stanowiło to spadek rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto o 1,46%, tj. o 1,14 mld zł.

Na koniec I kwartału 2012 r. w strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zakładów ubezpieczeń na życie dominującą pozycję zajmują rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający oraz rezerwy ubezpieczeń na życie, wynoszące na koniec I kwartału 2011 r. odpowiednio: 52,32% oraz 43,56% rezerw.

W bezpośrednich inwestycjach zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń, z uwagi na pochodzenie, dominuje kapitał austriacki oraz niemiecki

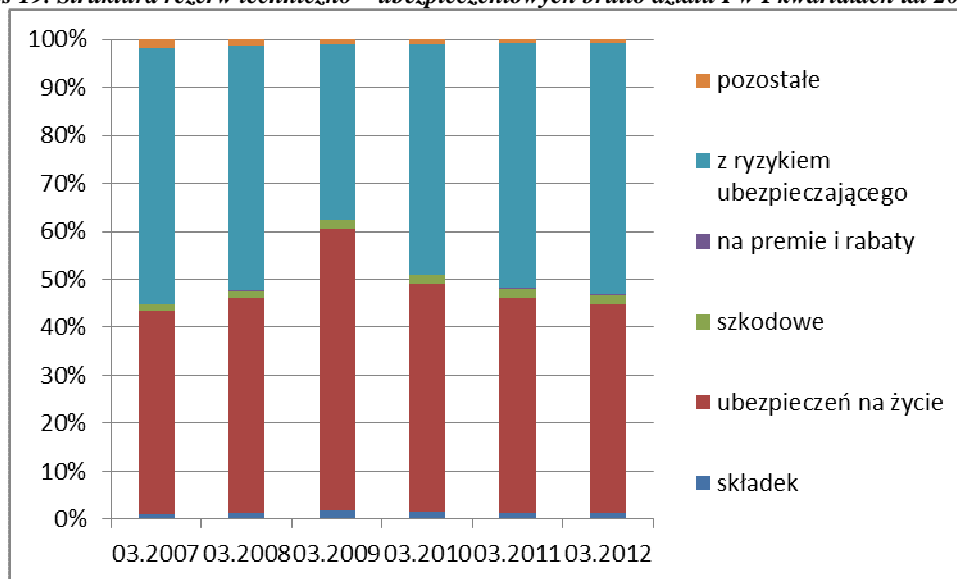
Wzrost rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto o 2,43%

W dziale I w strukturze rezerw najwyższy udział posiadają rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający

¹¹ Udział inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym przekracza 50%.

¹² Udział inwestycji krajowych w kapitale podstawowym przekracza 50%.

Wykres 19. Struktura rezerw techniczno – ubezpieczeniowych brutto działu I w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

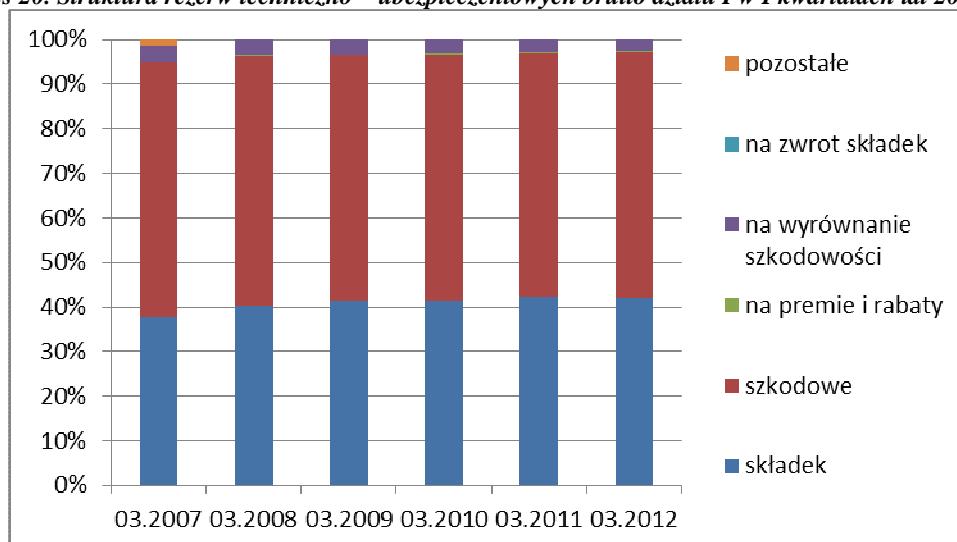
■ Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto na koniec I kwartału 2012 r. wyniosła 37,67 mld zł. W porównaniu z I kwartałem 2011 r. nastąpił wzrost rezerw o 11,36%, tj. o 3,84 mld zł.

Na koniec I kwartału 2012 r. w strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto dominującą pozycję zajmowały rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia oraz rezerwa składek łącznie z rezerwą na pokrycie ryzyka niewygasłego, wynoszące na koniec I kwartału 2012 r. odpowiednio 55,21% oraz 41,89% rezerw.

W dziale II w strukturze rezerw techniczno – ubezpieczeniowych najwyższy udział posiada rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

Wykres 20. Struktura rezerw techniczno – ubezpieczeniowych brutto działu I w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.7. Wypłacalność zakładów ubezpieczeń

Analizie poddane zostało kształtowanie się wskaźników wypłacalności zakładów ubezpieczeń określonych w ustawie o działalności ubezpieczeniowej.

Zgodnie z art. 146 ust. 1¹³ ustawy o działalności ubezpieczeniowej zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do posiadania środków własnych w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności i nie niższej niż kapitał gwarancyjny.

- Środki własne stanowią bufor bezpieczeństwa dla działalności zakładu ubezpieczeń. Odpowiadają one wysokości aktywów zakładu ubezpieczeń z wyłączeniem aktywów przeznaczonych na pokrycie wszelkich przewidywalnych zobowiązań, wartości niematerialnych i prawnych, aktywów z tytułu odroczonego podatku oraz aktywów finansujących inwestycje w ramach ubezpieczeniowej grupy kapitałowej i konglomeratu finansowego.
- Margines wypłacalności określa globalne dodatkowe ryzyko, na jakie narażony jest zakład ubezpieczeń ponad ponoszone ryzyko ubezpieczeniowe i ryzyko wynikające z prowadzonej działalności gospodarczej.
- Kapitał gwarancyjny równy jest jednej trzeciej marginesu wypłacalności, jednak nie mniej niż minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego¹⁴ (stanowi najczęściej wymóg kapitałowy w przypadku zakładów ubezpieczeń w początkowej fazie działalności).

Środki własne stanowią bufor bezpieczeństwa dla działalności zakładu ubezpieczeń.

Zgodnie z art. 154 ust. 1¹⁵ ustawy o działalności ubezpieczeniowej zakład ubezpieczeń obowiązany jest posiadać aktywa spełniające warunki określone w ustawie w wysokości nie niższej niż wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto. W szczególności ustawa wskazuje, iż aktywa te powinny być w odpowiedni sposób zróżnicowane i rozproszone (zdywersyfikowane).

Na dzień 31 marca 2012 r. wszystkie zakłady ubezpieczeń spełniały wymóg pokrycia marginesu wypłacalności/kapitału gwarancyjnego środkami własnymi oraz wymóg w zakresie pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywami.

Wypłacalność sektora kształtuje się na bezpiecznym poziomie Środki własne

■ Pokrycie marginesu wypłacalności środkami własnymi

Wskaźnik pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi ukształtował się na koniec I kwartału 2012 r. na poziomie **369,75%**, co oznacza spadek o 3,99 p.p. w porównaniu z I kwartałem 2011 r. Należy wskazać, iż sektor ubezpieczeniowy wykazuje znaczną nadwyżkę środków własnych w stosunku do wymogów kapitałowych sektora.

Wskaźniki pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi w dziale I spadł, natomiast w dziale II zanotował wzrost

- W przypadku zakładów ubezpieczeń na życie wartość ww. wskaźnika na koniec I kwartału 2012 r. spadła w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego z 341,21% do 330,12% (tj. o 11,09 p.p.).
- W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wskaźnik pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi na koniec I kwartału

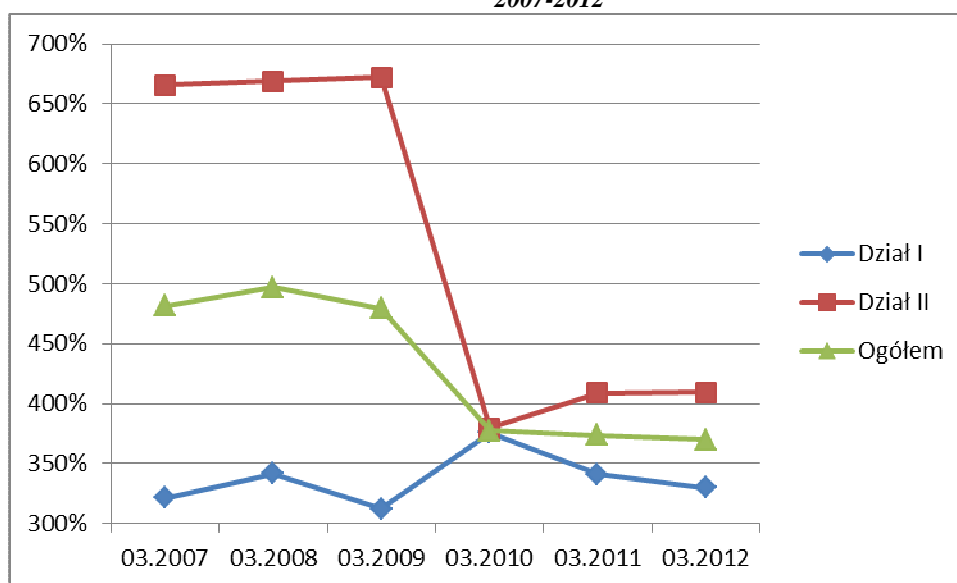
¹³ Dotyczy również – zgodnie z art. 223 z ustawy o działalności ubezpieczeniowej – zakładów reasekuracji

¹⁴ Minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego zakładów ubezpieczeń ustalana jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie sposobu wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla działów i grup ubezpieczeń (Dz. U. Nr 211, poz. 2060, z późn. zm.). W przypadku zakładów reasekuracji zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 października 2009 r. w sprawie sposobu wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności zakładów reasekuracji oraz minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego dla rodzajów reasekuracji (Dz.U. Nr 169, poz. 1330, z późn. zm.).

¹⁵ Dotyczy również – zgodnie z art. 223 z ustawy o działalności ubezpieczeniowej – zakładów reasekuracji

2012 r. ukształtował się na poziomie 409,68%, co oznacza nieznaczny wzrost o 0,84 p.p. w porównaniu z I kwartałem 2011 r.

Wykres 21. Kształtowanie się wskaźnika pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Pokrycie kapitału gwarancyjnego środkami własnymi

Wartość wskaźnika pokrycia kapitału gwarancyjnego środkami własnymi na koniec I kwartału 2012 r. spadła w porównaniu z I kwartałem 2011 r. z 1023,60% do **1008,37%** (tj. o 15,23 p.p.). Spadek wartości wskaźnika jest przede wszystkim konsekwencją wzrostu wysokości kapitału gwarancyjnego na skutek wyższej wartości kursu euro służącego do jego wyliczenia.

- W zakładach ubezpieczeń na życie wartość ww. wskaźnika na koniec I kwartału 2012 r. spadła o 35,19 p.p. w porównaniu z 2011 r. z 940,42% do 905,23%.
- W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wskaźnik pokrycia kapitału gwarancyjnego środkami własnymi ukształtował się na koniec I kwartału 2012 r. na poziomie 1111,15%, co oznacza spadek w porównaniu z I kwartałem 2011 r. o 1,01 p.p.

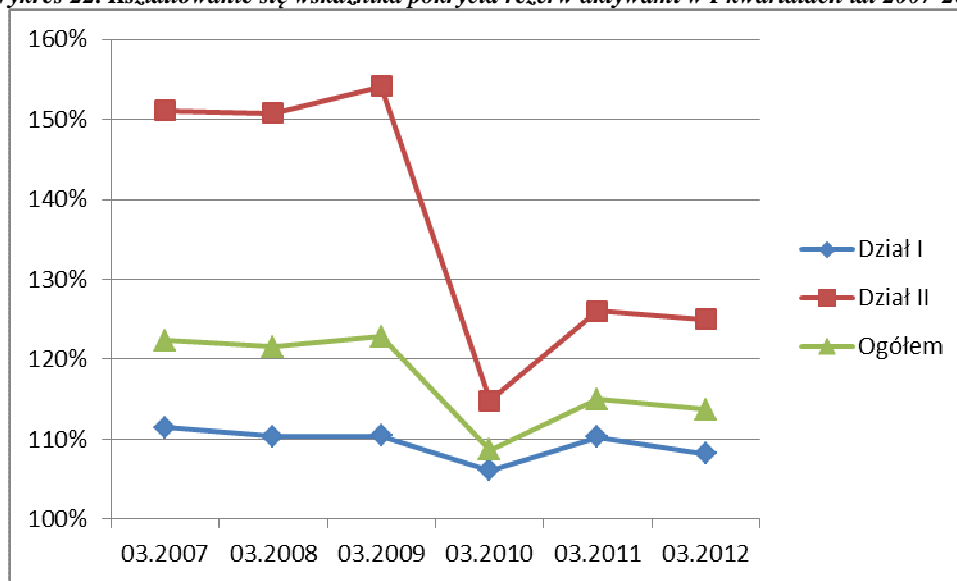
Wskaźnik pokrycia kapitału gwarancyjnego środkami własnymi w dziale I i dziale II odnotował spadek.

■ Pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywami spełniającymi warunki określone w ustawie

Wskaźnik pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dopuszczalnymi aktywami ukształtował się na koniec I kwartału 2012 r. na poziomie **113,70%**, co stanowi spadek o 1,31 p.p. w porównaniu z I kwartałem 2011 r.

W zakładach ubezpieczeń na życie wartość ww. wskaźnika na koniec I kwartału 2012 r. spadła z 110,27% do 108,19% (tj. o 2,08 p.p.) w porównaniu z I kwartałem 2011 r., natomiast w zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość tego wskaźnika spadła z 126,01% do 125,00% (tj. o 1,01 p.p.).

Wykres 22. Kształtowanie się wskaźnika pokrycia rezerw aktywami w I kwartałach lat 2007-2012

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3. Plany finansowe zakładów ubezpieczeń na I kwartał 2012 r. i ich realizacja

Porównując wyniki sektora ubezpieczeń w I kwartale 2012 r. z planami finansowymi zakładów za ten okres należy wskazać, że z perspektywy sektora ubezpieczeń ogółem, osiągnięte pozycje bilansowe są zbieżne z zaplanowanymi. Odstępstwa od realizacji planu występują natomiast w zakresie pozycji finansowych.

Realizacja planów finansowych w I kwartale 2012 r. dla sektora ubezpieczeń na życie przebiegała następująco:

- w zakresie sumy bilansowej w wysokości 103,85% wartości planowanej,
- w zakresie składki przypisanej w wysokości 121,06% wartości planowanej.

Realizacja planów finansowych w I kwartale 2012 r. dla sektora ubezpieczeń majątkowych i osobowych kształtowała się następująco:

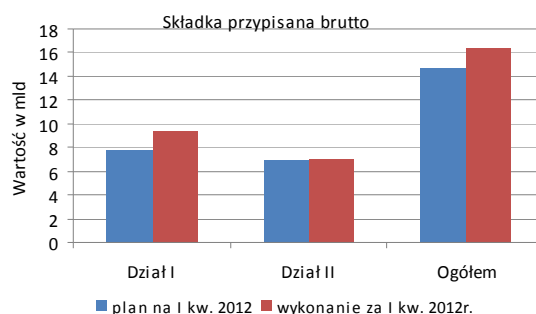
- w zakresie sumy bilansowej w wysokości 102,35% wartości planowanej,
- w zakresie składki przypisanej w wysokości 101,76% wartości planowanej.

Tabela 10. Realizacja planów finansowych zakładów ubezpieczeń w zakresie pozycji bilansowych

Wyszczególnienie	Wynik (w mln zł)	Plan (w mln zł)	Realizacja planu (w %)
Dział I			
Suma bilansowa	95 104	91 575	103,85
Lokaty (pozycja B bilansu)	49 442	47 146	104,87
Kapitał własny	13 942	13 678	101,93
Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe brutto	76 526	74 415	102,84
Dział II			
Suma bilansowa	59 367	58 003	102,35
Lokaty (pozycja B bilansu)	47 916	47 447	100,99
Kapitał własny	19 398	19 297	100,52
Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe brutto	37 670	37 036	101,71
Ogółem			
Suma bilansowa	154 471	149 578	103,27
Lokaty (pozycja B bilansu)	97 358	94 593	102,92
Kapitał własny	33 340	32 975	101,11
Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe brutto	114 196	111 451	102,46

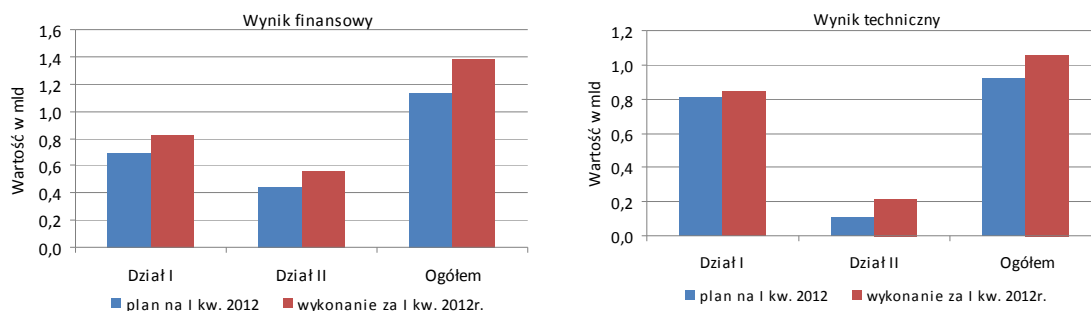
Źródło: Plany finansowe oraz sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Wykres 23. Składka przypisana brutto – plan i wykonanie na I kw. 2012 r.

Źródło: Plany finansowe i sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Wykres 24. Wynik techniczny i finansowy zakładów ubezpieczeń – plan i wykonanie na I kw. 2012 r.

Źródło: Plany finansowe i sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Zakłady ubezpieczeń działu I i działu II, w zakresie wyniku technicznego oraz wyniku finansowego osiągnęły wartości wyższe od planowanych.

Tabela 11. Realizacja planów finansowych zakładów ubezpieczeń w zakresie wyników działalności

Wyszczególnienie	Wynik (w mln zł)	Plan (w mln zł)	Realizacja planu (w %)
Dział I			
Składki przypisane brutto	9 425	7 786	121,06
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	5 884	5 205	113,05
Koszty akwizycji	1 097	1 093	100,41
Koszty administracyjne	425	430	98,88
Wynik techniczny	844	809	104,28
Zysk (strata) netto	829	695	119,23
Dział II			
Składki przypisane brutto	7 046	6 924	101,76
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	3 324	3 598	92,38
Koszty akwizycji	1 382	1 398	98,84
Koszty administracyjne	474	498	95,12
Wynik techniczny	217	110	197,89
Zysk (strata) netto	564	446	126,45
Ogółem			
Składki przypisane brutto	16 471	14 709	111,98
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	9 208	8 803	104,60
Koszty akwizycji	2 479	2 491	99,53
Koszty administracyjne	899	928	96,86
Wynik techniczny	1 061	919	115,45
Zysk (strata) netto	1 393	1 141	122,05

Źródło: Plany finansowe oraz sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Spis tabel

Tabela 1. Wartość głównych rodzajów przychodów zakładów ubezpieczeń (w mld zł) oraz ich struktura w I kwartałach lat 2011 oraz 2012	7
Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzone wielkością składki przypisanej brutto) w I kwartałach 2011 r. i 2012 r.	9
Tabela 3. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzone wielkością składki przypisanej brutto) w I kwartałach 2011 r. i 2012 r.	12
Tabela 4. Zestawienie przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mld zł).....	13
Tabela 5. Wartość głównych rodzajów kosztów zakładów ubezpieczeń (w mld zł) oraz ich struktura w I kwartałach lat 2011 oraz 2012	14
Tabela 6. Zestawienie kosztów związanych z działalnością lokacyjną zakładów ubezpieczeń (w mld zł)	18
Tabela 7. Zestawienie przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mld zł)	19
Tabela 8. Główne pozycje aktywów zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w latach 2008-2012	22
Tabela 9. Główne pozycje pasywów zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w latach 2008-2012.....	24
Tabela 10. Realizacja planów finansowych zakładów ubezpieczeń w zakresie pozycji bilansowych	30
Tabela 11. Realizacja planów finansowych zakładów ubezpieczeń w zakresie wyników działalności ...	31

Spis wykresów

Wykres 1. Składka przypisana brutto w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012	8
Wykres 2. Koncentracja rynku ubezpieczeniowego działu I – współczynnik HHI	9
Wykres 3. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w I kwartałach lat 2007-2012	10
Wykres 4. Koncentracja rynku ubezpieczeniowego działu II – współczynnik HHI	11
Wykres 5. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w I kwartałach lat 2007-2012	12
Wykres 6. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012.....	15
Wykres 7. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w I kwartałach 2011 oraz 2012 r.....	16
Wykres 8. Koszty działalności ubezpieczeniowej w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012.....	16
Wykres 9. Kształtowanie się poziomów kosztów akwizycji i administracji w I kwartałach lat 2007-2012	17
Wykres 10. Wynik techniczny w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012	18
Wykres 11. Wynik finansowy netto w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012	19
Wykres 12. Źródła poprawy/pogorszenia wyniku finansowego netto w dziale I w I kwartale 2012 r. w porównaniu z rokiem poprzednim (roczna zmiana w mld zł)	20
Wykres 13. Źródła poprawy/pogorszenia wyniku finansowego w dziale II w I kwartale 2011 r. i 2012 r.	20
Wykres 14. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w I kwartałach lat 2007 – 2012 ...	21
Wykres 15. Suma bilansowa w mld zł w I kwartałach lat 2007-2012.....	22
Wykres 16. Struktura lokat z pozycji B bilansu w I kwartałach lat 2007-2012	23
Wykres 17. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I w I kwartałach lat 2007-2012	23
Wykres 18. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II w I kwartałach lat 2007-2012	24
Wykres 19. Struktura rezerw techniczno – ubezpieczeniowych brutto działu I w I kwartałach lat 2007-2012.....	26
Wykres 20. Struktura rezerw techniczno – ubezpieczeniowych brutto działu I w I kwartałach lat 2007-2012.....	26
Wykres 21. Kształtowanie się wskaźnika pokrycia marginesu wypłacalności środkami własnymi w I kwartałach lat 2007-2012	28
Wykres 22. Kształtowanie się wskaźnika pokrycia rezerw aktywami w I kwartałach lat 2007-2012.....	29
Wykres 23. Składka przypisana brutto – plan i wykonanie na I kw. 2012 r.	30
Wykres 24. Wynik techniczny i finansowy zakładów ubezpieczeń – plan i wykonanie na I kw. 2012 r.31	

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11 (95)
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl